

V. évfolyam, 7. szám, 2013. február, <http://tatkontur.elte.hu>

AZ ELTE TÁTK HÖK LAPJA

MERRE TOVÁBB?

TÁTK-s lehetőségek az alapképzés elvégzése után

AZ ÉREM KÉT OLDALA

mindennapi tapasztalatok a TASZ Romaprogramjából

„YOU MAY CHECK OUT, BUT YOU NEVER LEAVE”

kalandozások Kambodzsában

A GUTENBERG-GALAXIS VÁLSÁGA?

e-book kisokos A-tól Z-ig

TARTALOM

Nyitány 3

KÖZELÍTŐ

Változnak az idők, félévek szállnak tova 4

Kommunikációs nyenckedés a tavaszi félévben 5

HÖKÉLETES

Merre tovább? 5

INTERKULTÚRA

A Gutenberg-galaxis válsága?

E-book kisokos A-tól Z-ig 8

A „másik” ismeretének fontosságáról 14

TERÍTÉKEN A TUDOMÁNY

Izmusok nyomában: a fanatizmus 14

Nexus, avagy kicsi a világ 16

KÜL-ÜGYES

„You may check out, but you never leave” 18

Felkészülés a lehetetlenre 22

AJÁNLÓ

Politika és pszichológia között 23

Welcome to the jungle, Slash 24

Holdújév Fesztivál 25

Felhívás 26

NYITÁNY

Nem újdonság, hogy gondolkodásmódunk alapjaiban határozza meg személyiségünket. Az, hogy milyen módon és mennyire vagyunk képesek befogadni és megérteni a minket lehető legkülönbözőbb helyekről érő impulzusokat – legyen az egy, a sajátunktól különböző kultúra, egy színdarab, egy könyv vagy a mindennapok eseményei – talán egyik leglényegibb összetevőnk. Ezért tartom elkeserítőnek, hogy mikor azt gondolnánk, hogy az újat, az újítót, a mást, az ismeretlent már magától értetődő nyitottsággal, ismerkedőn (el- és be)fogadjuk, amikor az ember úgy érzi, hogy végre megérettünk arra, hogy a dobozon kívül gondolkodjunk, akkor valamilyen módon újra felüti a fejét az érthetetlen elutasítás, az elvakultság, a lehető legrosszabb értelemben vett konzervativizmus. Természetesen, ahogyan nem jó élből elutasítani semmit, úgy elfogadni sem kell, sőt, nem is szabad azt, amivel nem tudunk megbékélni. De ha már az egyik legemberibb tulajdonságunk a kíváncsiság, akkor éljünk vele – legalább egy kicsit, a többi pedig jön magától.

Nyeste Krisztina

Impresszum TátKontúr • V . évfolyam, 7. szám • 2013. Február

Felelős kiadó: Máté Anna, az ELTE TÁTK HÖK elnöke

Kiadja: ELTE TÁTK HÖK **Főszerkesztő:** Nyeste Krisztina

Címlap: Molnár Balázs **Tördelés:** Aruwa Eszter

Olvasószerkesztő: Lapinskas Ilona

PR: Halász Gergely

Projektmenedzser: Csernus Fanni

Fotó: Csorba Máté

Megjelenik havonta 500 példányban,
a Komáromi Nyomda gondozásában.

Rovatvezetők: Sipos Alexandra (KÖZelitő), Zalányi Márk (HÖKéletes), Hódi Adrienn Dóra (Terítéken a tudomány), Boda Daniella (Kül-Ügyes), Teczár Szilárd (Interkultúra), Berta Kitty (Ajánló)

Újságíróink: Csorba Máté, Drubina Kamilla (Voilá), Dusik Petra (Strianas), Hódi Adrienn Dóra, Lapinskas Ilona (Ilcsi), Szabó Péter, Sebők Eszter (Zazi), Teczár Szilárd (Sid), Tóth Rita, Zalányi Márk (Indigo)

VÁLTOZNAK AZ IDŐK, FÉLÉVEK SZÁLLNAK TOVA

A következő cikk egyfajta összefoglaló és ajánló egyben. Összefoglaló, mert felidézzük az elmúlt félév kisebb-nagyobb eseményeit, és ajánló, hiszen betekintheznek az elkövetkezendő félév nyújtotta izgalmakba.

Minden egyetemi év kezdete leginkább az elsőéveseknek okoz nagyobb meglepetéseket, de nem szabad megfeledkezni a felsőbb évesekről, akik újra visszakérülnek az egyetemi vérkeringésbe.

A programok tömkelege a Gólyatáborral kezdődött, melyet 2012 augusztusában rendeztek meg Balatonkenesén. A csökkenő keretszámok miatt ugyan kevesebb gólya kezdte meg idén tanulmányait a TáTK berkein belül, de ez a hangulat kicsit sem látszódott meg, hiszen a Balaton partja 3 napig folyamatosan a gólyák kiabálásától volt hangos. Az időjárás is rendkívül kedvező volt, méltó zárást biztosított a nyárnak, és remek kezdést az egyetemhez.

Gólyatábor után *Gólyatábor afterparty* is dukál, amit megelőzően a gólyatábori csapatok ellepték a 4-6-os villamos vonalát, és egy kocsmatúra keretében felkutatták a környék színvonalas italellátó egységeit, bizonyítva azt, hogy a gólyatábor óta eltelt időben nem felejtették el az ott tanult ismereteket. A kocsmatúra után közös bulizásra a *Mad Worldbe* tértek be a gólyák, hogy ott tomboljanak hajnalba nyúlóan. A gólyáknak szervezett programokban azonban itt még nem volt megállás, hiszen még előttük volt a *Gólyahajó* vagy *Gólyakupa*. Közben elbúcsúztunk kedvelt tanulmányi rendszerünkől a Szociológia SzHÉK *ETR búcsúztató* partiján, ahol – talán először és utoljára – az ismerkedésben jelentős szerepet játszottak az EHA kódok, sőt még ajándékokat is lehetett velük nyerni.

Mindezek után a TáTK-sok egy része Ceglédre utazott, hogy részt vegyen a III. *TáTK-sok Őszi Gyűlésén*, ahol ismét nagyjából 120 hallgató ismerkedett és bulizott együtt három napig, a szuperhősös témától ihletetten. Ez is remek alkalmat nyújtott arra, hogy az elsőévesek összeismerkedjenek a felsőbb évesekkel, így valószínűleg sok ismeretséget kötöttek a tábor időtartama alatt. November végén a TÖGYészek még összegyűltek egy afterpartyra a *Garázs Klubban*.

Az őszi szezón legnagyobb TáTK-s rendezvénye a Gólyabál volt, ami az *Experidance* rendezvényházban került megrendezésre. Itt aztán találkozhattunk keringővel, *Compact Disco* kon-

certtel, csinos öltönyökbe öltözött fiatalemberekkel és figyelemreméltó koktéluhákban tündöklő hölgyekkel. A hangulat nagyon jó volt, a felsőbb évesek is nagy számban képviseltették magukat.

Mindez szép és jó, de egy egyetemista élete nem feltétlenül a féktelen bulizásról szól, hanem főleg a tanulásról. Ha a tanulmányi ügyeket nézzük, a legfontosabb váltás az ETR-ről Neptunra való váltás volt. Ez a tényt egyes érzelmekkel fogadták a hallgatók, azonban a számtalan tájékoztató cikknek és segítőkéz HÖKösöknek hála sikerült elsajátítani a rendszer kezelését. Túléljük a vizsgajelentkezést, reméljük a átvész-

jük valahogy a tárgyfelvételt is. Ha még mindig akadnak kérdések, azokat biztosan megválaszolják, és az idei félév végére már profi Neptun-használókká válhatunk.

Fontos megemlíteni, hogy Campusunk helyet adott nem egy felsőoktatási törvény elleni tiltakozásnak, a Gömb aulából indult ki az első nagyobb tiltakozás decemberben, illetve a TáTK tanárai is képviseltették magukat az országos sztrájkban. A szervezésekben a kampusz egyes hallgatói tevéke-

nyen részt vettek, és részt vesznek a mai napig.

A vizsgák magunk mögött hagyása, majd az egyhetes regisztrációs időszak után kezdetét veszi a tavaszi félév! Azonban ennél már korábban felébred a téli álmából a TáTK, hiszen itt az első bulizásra alkalmas program, ami nem más, mint a Szociológia SzHÉK-es *Vizsgatemető*, melyet idén január 30-án rendeznek meg a *Grundon*. A Szociológia SzHÉK szervezésében újraindul a filmklub is, melyről bővebb információt az eseményért felelős *Ragályi Lilitől* tudhattok meg.

Idén is megrendezik a *TáTK pikniket* és a *LEN-t* is, melyről a márciusi számban olvashattok bővebben. *Buhajla Nóra*, a HÖK Belügyi bizottságának tagjától tudjuk, hogy már elkezdődött a szervezés és a piknik várható időpontja 2012. április 25-26.

Szabó Peti

KOMMUNIKÁCIÓS ÍNYENCKEDÉS A TAVASZI FÉLÉVBEN

Nagy nevek a médiából, nagy nevek az életből. Látjuk őket, halljuk őket, néha már-már a csapból is ők folynak. Akarva-akaratlanul is tudunk róluk, akár szeretjük őket, akár nem. Valamit mégis tudhatnak, ha oly régóta helyt tudnak állni szakmájukban épp úgy, mint a közéletben. Mindemellett pedig ők is emberek, mint te vagy én.

A sötétben tapogatózás helyett lássuk a medvét: Gundel Takács Gábor, Soma, Dr. Csernus Imre. Van köztük megosztó személyiség, van köztük „mindenki kedvence”.

A jó hír, hogy 2013 tavaszi félévében a Forum Corvinum

Light előadássorozat keretében mindhármukat vendégül látjuk a TáTK-n egy előadás erejéig, hogy megoszthassák veletek tapasztalataikat, tudásukat, véleményeiket, életbölcse-

segeiket részben mint szakember részben, mint hétköznapi ember.

Gundel Takács Gábort sikeres, hosszú, de még korántsem végéhez közeledő karrierjéről kérdezzük majd, hogy megtudhassuk, hogyan is kell talpon maradni a közelmúltbeli és a mai magyar

médiában. Soma „Mamagésa” előadása a női kommunikációról szól majd, és annak hibás dekódolásáról, kommunikációs bakikról – ha lány vagy azért, ha fiú, azért kell ott lenned!

Csernus doktor úr pedig ennek párjaként a férfiak kommunikációjáról beszél majd, ami hasonlóképpen tanulságosnak ígérkezik, mindkét nem képviselőinek.

Az előadások pontos dátumaiért, minden részletért és további információért kisérjétek figyelemmel a Forum Corvinum facebook oldalát (www.facebook.com/forumcorvinum), és járjatok nyitott szemmel a TáTK-n!

Várunk mindenkit sok szeretettel!

Forum Corvinum – Önbizalom. Siker. Akarom!

Voilà

MERRE TÖVÁBB?

AVAGY AZ ALAPKÉPZÉS ELVÉGZÉSE UTÁN FELMERÜLŐ ALTERNATÍVÁK

A mesterfelvételt fontolgató hallgatókban sok kérdés merül fel a felvételi mikéntjével, a választható alternatívákkal kapcsolatban. Ez a cikk a felsőoktatásban használatos fogalmak magyarázatával, illetve a Társadalomtudományi Kar képzési palettájának felvonultatásával a mesterszakra jelentkezőknek kíván segítséget nyújtani.

A bolognai rendszernek köszönhetően diákok sokasága szembesül évről évre a helyzettel, hogy a diákevek (a vizsgaidőszakban bármennyire is végtelennek tűnnek) nem tartanak örökké, és az egyetemi alapképzés elvégzése után dönteniük kell: kilépnek a nagybetűs életbe, avagy tovább képezik magukat, és választanak egy érdeklődési körüknek megfelelő mesterképzési szakot. Ez a cikk azoknak kíván segítséget és alternatívát nyújtani, akik a Társadalomtudományi

Karon szeretnék folytatni tanulmányaikat az alapképzés diploma birtokában.

Először néhány, a továbbtanulással kapcsolatban gyakran felmerülő fogalmat szeretnék tisztázni, amelyek megkönnyíthetik az eligazodást a felsőoktatás egyre gyorsabban és kiszámíthatatlanabbul változó rendszerében.

A mesterképzések kiválasztásának tekintetében a hallgatóknak viszonylag nagy szabadsága van, a rendszer meglehetősen rugalmasan működik. Az alapszak mesterképzésbe történő teljes kreditértéken való beszámítása azt jelenti, hogy a meghatározott oklevéllel rendelkező jelentkezők minden további nélkül felvehetők a mesterszakra. Az oklevelükben szereplő kreditmennyiség teljes mértékben, feltétel nélkül fi-

gyelembe vehető a mesterképzési tanulmányaik során.

A másik nagy csoportot a kreditelismeréssel elvégezhető mesterszakok alkotják: az alapszak bizonyos kreditjeit beszámítják a mesterszak végzésébe, ám a hallgatóknak bizonyos előírt krediteket még pluszban el kell végezniük. Erre a mesterszak első két félévében kerülhet sor, és nem számít bele az abszolutóriumhoz (végnyitványhoz) szükséges kreditek számába (a 120 kreditbe). A Társadalomtudományi Karon minden ilyen módon felvett kreditért 6000 Ft-ot kell fizetni (kreditenként).

Akik nem teljes kreditérték-beszámítással járó oklevéllel rendelkeznek, azoknak a *coospace* oldalon elővégzettség-vizsgálatot kell kérni, és a döntés függvényében nyerhetnek felvételt.

A hallgatói szerződés kérdése gyakran felmerül azokban, akik a továbbtanulást fontolgatják. Mindenkinél alá kell írnia a hallgatói szerződés valamilyen formáját attól függetlenül, hogy állami ösztöndíjas, részösztöndíjas, avagy önköltséges képzési formában kezdi meg tanulmányait. Magyar állami ösztöndíjjal támogatott képzés esetében a beiratkozás előfeltétele a hallgatói ösztöndíjszerződés megkötése, melynek lényege, hogy az oklevél megszerzését követő 20 éven belül az állami ösztöndíjas képzési ideje kétszeresének megfelelő időtartamot magyar joghatóság alatt álló munkáltatónál dolgozik (a lényeg, hogy társadalombiztosítási jogviszonyt eredményezzen). Ha ezt nem teszi meg, vissza kell fizetnie a Magyar Államnak a képzési díját (a visszatérítés esedékessé válásának naptári félévét megelőző utolsó na-

A mesterképzés felvételi pontszámait 100 pontos rendszerben határozzák meg, ebből 99 pont szerezhető a szóbeli felvételi vizsgán (ami egy bizottság előtt zajlik), és egy pont kapható előnyben részesítés címén (hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzet, fogyatékos vagy gyermekgondozás esetén).

pon érvényes jegybanki alapkamatot három százalékponttal meghaladó kamattal megnövelt összegét). A hallgatói képzési szerződést az önköltséges és részösztöndíjas képzésre felvett hallgatóknak kell aláírnia. Ezt azért hozták létre, hogy az átsorolással állami ösztöndíjas képzési formába átkerülő hallgatókra is érvényesíthessék a hallgatói ösztöndíjszerződés hatályát. Ezért akik itthon szeretnék elvégezni a mesterképzést, gyakran önköltséges formában folytatják tanulmányaikat, így

nem vonatkozik rájuk a hallgatói ösztöndíjszerződés „*itthon marasztaló*” hatálya. Az önköltség a Társadalomtudományi Kar minden mesterszakán 250000 Ft félévente.

Karunkon 11 mesterképzési szak közül választhatnak a motiváltabb hallgatók, ezek mindegyikére szóbeli felvétellel kerülhetnek be. A mesterképzés felvételi pontszámait 100

pontos rendszerben határozzák meg, ebből 99 pont szerezhető a szóbeli felvételi vizsgán (ami egy bizottság előtt zajlik), és egy pont kapható előnyben részesítés címén (hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzet, fogyatékos vagy gyermekgondozás esetén). A szóbeli felvételik május 27. és június 7. között zajlanak le, és minden felvételi vizsga díja 4000 Ft.

A 2013/14-es tanév őszi félévében kezdődő mesterképzésekre 2013. március 1. a jelentkezési

határidő minden mesterszak esetében. A felvételihez szükséges kötelező irodalmak megtalálhatóak a Társadalomtudományi Kar honlapján.

Most pedig néhány szó a TáTK 11 mesterképzéséről. (A *felvi.hu* Diplomán túl fülének mesterszakkeresőjével bármilyen alapszakon tanulsz, megnézheted az általad teljes kreditbeszámítással illetve kreditelismeréssel végezhető mesterszakokat, csak be kell írnod az alapszakos diplomád nevét.)

Nemzetközi tanulmányok mesterképzésre karunk nemzetközi tanulmányok alapszakáról mehet bárki teljes kreditbeszámítással, a másik 4 alapképzési szakról (társadalmi

tanulmányok, szociológia, szociális munka, alkalmazott közgazdaságtan) pedig kreditelismeréssel jelentkezhetnek a hallgatók. Jelenleg 2 szakirány közül választhatnak az érdeklődők: a *nemzetközi emberi jogok és az európai fejlesztéspolitikai területén* zajlik magas színvonalú oktatás.

A mesterképzést elvégzők megismerkednek a nemzetközi kapcsolatok elméleteivel, a globális gazdasági folyamatokkal, az EU politikáival, intézményeivel, illetve a nemzetközi elemzések elkészítésének mikéntjével. A későbbiekben elhelyezkedhetnek diplomataként, nemzetközi szakértőként, újságíróként, illetve az államigazgatás területén vagy multinacionális vállalatoknál. A diploma megszerzéséhez 2 felsőfokú nyelvvizsga szükséges.

Szociológia mesterképzésre karunk szociológia és társadalmi tanulmányok alapszakáról teljes kreditbeszámítással, a másik 3 alapképzésünkéről kreditelismeréssel jelentkezhetnek. A mesterszakon végzettek ismerik a magyar társadalom szerkezetét és működését, a térség, a régió társadalmi problémáit, fejlődési paradigmáit, a globális társadalmi folyamatok működését, illetve a szakmában releváns jogi szabályozást és problémamegoldó technikákat. A mesterdiplomával a végzettek elhelyezkedhetnek a társadalmi élet különböző területein (politika, kutatás, oktatás, kultúra, média, gazdasági élet, egészségügy, környezetvédelem, településgazdálkodás, társadalomtervezés és -irányítás, stb.), és önállóan vagy teamben végzendő döntéshozói, irányítási, tervezési, szervezési, szakértői, kutatási és oktatási feladatok elvégzésére alkalmasak.

Szociális munka mesterképzési szakunk a szociális munka (illetve szociálpedagógia) alapszakot végzettek előtt teljes kreditbeszámítással nyitva áll, míg szociológia és társadalmi tanulmányok alapszakról kreditelismeréssel lehet jelentkezni. A szak célja a társadalmilag kedvezőtlen helyzet létrehozó okok feltárásának megismertetése, a szociális területen felmerülő új problémák, jelenségek elemzési módozatainak elsajátítása.

A *survey statisztika* mesterszak csak az ELTE-n indul az egész országban, éppen ezért az itt végzettek könnyen találhatnak állást a későbbiekben. A szak képzési profilja lehetővé teszi az itt végzetteknek, hogy a különböző piac- és közvélemény-kutató cégek elemzési részlegén, a vállalatok piackutatási menedzsmentjénél, illetve a közigazgatás pályázatokhoz kapcsolódó szektoraiban helyezkedjenek el. A karunkon végzett szociológus és társadalmi tanulmányok szakos hallgatók teljes kreditbeszámítással, míg másik három alapszakunk hallgatói kreditelismeréssel nyerhetnek felvételt.

A *közgazdasági elemző* mesterszak ideális alternatívát jelent az alkalmazott közgazdaságtan alapszakunkon végzetteknek: innen (valamint a gazdaság-elemző és a közszolgálati alapszakokról) teljes kreditbeszámítással nyerhetnek felvételt. A gyakorlatorientált képzésben a hallgatók kis létszámú kurzusokon vesznek részt, így még intenzívebben sajátíthatják el az alkalmazott közgazdasági ismeretek széles palettáját. Későbbiekben nagyvállalatoknál, pénzügyi intézményeknél vagy irányító hatóságoknál, illetve

egyéb közigazgatási szerveknél elhelyezkedve az ott igényelt elemzői munkába kapcsolódhatnak be.

A *kisebbségpolitika* mesterszak célja, hogy a közép-kelet-európai térség etnikai, nemzeti, kisebbségi problémáihoz értő

A 2013/14-es tanév őszi félévében kezdődő mesterképzésekre 2013. március 1. a jelentkezési határidő minden mesterszak esetében.

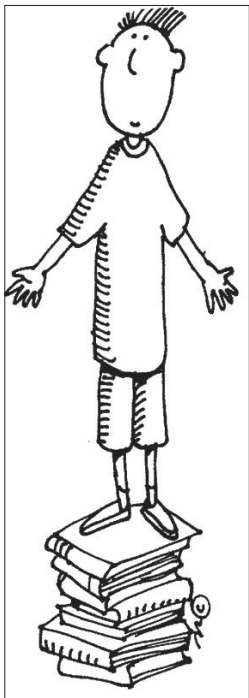
kutatókat, oktatókat és önkormányzati, tömegkommunikációs, szociálpolitikai, jogi, valamint politikával foglalkozó szakembereket képezzen. A szakon végzettek szakértelmükkel mintegy garanciát nyújtanak az előítélet-mentes, bizalomteli szakmai identitás nyújtására. A társadalmi tanulmányok, a szociológia és a szociális munka alapszakunkról teljes kreditértéken történő beszámítással jelentkezhetnek, míg a nemzetközi tanulmányok szakról kreditelismeréssel.

A *szociálpolitika* mesterképzésben tanulók képessé válnak a szociális szféra folyamatainak, intézményeinek szélesebb összefüggéseikkel együtt történő elemzésére és a változtatásra irányuló eljárásokat kidolgozására. A diploma megszerzése után elhelyezkedhetnek különböző szociális intézményekben, a politikai szféra előkészítő ágazataiban, EU-s projektek kidolgozásának menedzselésében. Szociális munka és szociálpedagógia alapszakokról teljes kreditbeszámítással, társadalmi tanulmányok és szociológia szakokról pedig kreditelismeréssel lehet jelentkezni.

Kulturális antropológia mesterszakon elsősorban azok tanulnak, akik szeretnék megismerni korunk társadalmának működését, a társadalmi folyamatok mozgatórugóit, így segíthetnek a társadalmat érintő döntések meghozatalában, az etnikai emberi jogi, közösség-szervezési konfliktusok feloldásában. A társadalomirányítás adminisztrációs, igazgatási intézményeiben, a civil non-profit szektorban, kulturális, művészeti, közművelődési

területeken találhatnak munkát a szakon végzettek. Mind az öt alapképzési szakunkról teljes kreditbeszámítással jelentkezhetnek a hallgatók a kulturális antropológia mesterképzésre.

Az *egészségpolitika, tervezés és fi anszírozás* mesterképzés egy viszonylag friss szakunk: 2009-ben indult. A szak célja olyan szakemberek képzése, akik az egészségügy bármely területén képesek önálló egészségpolitikai és egészség-gazda-

ságtani tervezési és finanszírozási (elemző, tervező-fejlesztő, programmenedzseri, stb.) feladatok ellátására. Erre a magyar egészségügyben régóta esedékessé vált és elkerülhetetlen modernizáció miatt égető szükség van. A mesterszakot elvégzők számára széleskörű munkalehetőséget nyújthat mind a közszolgálat, mind a magánszektor: az egészségügyi igazgatás központi és területi szervezetei, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár, az egészségügyi szolgáltató intézmények (elsősorban kórházak), gyógyszer- és orvosi műszergyártó és forgalmazó cégek, valamint egészségügyi szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások. Társadalmi tanulmányok, szociológia és alkalmazott közgazdaságtan szakokról teljes kreditbeszámítással lehet jelentkezni.

A *humánökológia* mesterszak a legújabb mesterképzésünk, 2011-ben indult. Az itt végzett hallgatók jártasságot szereznek a helyi társadalomban zajló folyamatok elemzésében, menedzselésében, fejlesztési stratégiák kidolgozásában, amelyek iránt érezhetően növekvő igény mutatkozik

a kutatásban, a közigazgatásban, a civil és nonprofit szférában, valamint a médiumokban. Szociológia és társadalmi tanulmányok alapszakokról teljes kreditbeszámítással lehet jelentkezni.

Közösségi és civil tanulmányok mesterképzésben tanulók elsajátítják a közösségi munka és a civil szervezetekben való tevékenység műveléséhez szükséges kompetenciákat, amelyek szükségesek az EU-s csatlakozás óta egyre bővülő civil-nonprofit szektor hatékony működésének biztosításához. Felerősödött a települési közösségek, kistérségek és régiók szerepe is saját fejlesztésükben, s ezt számos hazai és uniós támogatás is ösztönzi. A bölcsészettudományi, a társadalomtudományi, a pedagógusképzési, a gazdaságtudományi és a jogi és igazgatási képzési terület alapképzési szakjairól teljes kreditbeszámítással jelentkezhetnek a hallgatók.

Tóth Rita

Forrás:

www.felvi.hu/diploman_tul/tanulj_ujra/mesterkepzes

A GUTENBERG-GALAXIS VÁLSÁGA? E-BOOK KISOKOS A-TÓL Z-IG

Sokan a könyvnyomtatást tartják a második évezred legnagyobb felfedezésének, amit mi sem bizonyít jobban, minthogy a 15. században kezdődött, és napjainkban is tartó kultúrtörténeti korszakot Gutenberg-galaxisnak neveztek el. Az elmúlt években azonban alapvető változások zajlottak le a könyvpiacra: megjelentek az elektronikus könyvek, illetve ezek egyre modernebb hordozói, amelyek fokozatosan tért hódítanak – a nyomtatott könyv rovására.

Akadnak váteszek, akik apokaliptikus jövőképet tárnak az emberiség elé. Vagy úgyszólván fogalmazhatnánk, hogy jövőtlenséget? Szerintük ugyanis az e-book eltiporja majd a valódi, kézzelfogható könyveket, vagyis bekövetkezik a Gutenberg-galaxis halála. Én inkább az olvasóra hagyom az ítélethozatalt ebben a kérdésben, a döntésben viszont egy e-book kisokossal segítek, melyben sorra veszek minden lényeges tudnivalót a témáról.

A kezdetek: Az elektronikus könyv a nyomtatott papírkönyv egyik alternatívája. Ide sorolható minden olyan digitalizált publikáció, amely a virtuális valóságban létezik. Hordozója lehet többek közt CD-ROM, DVD-ROM, merevlemez vagy a mostanában divatos e-book olvasók egyike. A világ első elektronikus könyve az Amerikai Függetlenségi Nyilatkozat volt, ezt *Michael Hart* hozta létre 1971-ben.

ÁRAK:

A Kindle e-book olvasón található könyvek átlagosan 6,84 dollárba, vagyis körülbelül 1500 forintba kerülnek, nagy szórás figyelhető meg azonban a könyvtárak tekintetében. Számos könyv ugyanis ingyenesen hozzáférhető, de előfordulnak kirívóan drága példányok is. A világ legdrágább e-bookja körülbelül 1,5 millió forint-

nak megfelelő amerikai dollárba kerül, és arról szól, hogy miként kell megépíteni egy atomreaktort. Ami az e-könyv olvasók árfekvését illeti, a Kindle-t típustól függően 30 és 80 ezer forint között találni, a táblagépek – amelyek esetében az e-könyv olvasó csak egy funkció a sok közül – ezeknél valamivel többbe kerülnek.

BETŰK:

Míg egy papíralapú könyv betűtípusa és betűmérete – ha tetszik, ha nem – adott, addig a legtöbb könyv olvasón ki lehet választani, hogy milyen stílusú és nagyságú betűket szeretnénk látni olvasás közben. A betűk tulajdonságai könyvenként, vagy akár egy könyv olvasása során többször is változtathatóak. Így az e-book olvasás a kikapcsolódáson túl kel-

lemes esztétikai élményt is nyújt, szemünket pedig megkíméli a kis betűk feletti hunyorgástól.

CIPELÉS:

Az elektronikus könyvek nagy előnye, hogy nem kell megszakadnunk, ha egyszerre többet is magunkkal szeretnénk vinni valahova. Különösen fennáll ez az állítás, ha a könyveinket e-book olvasón tároljuk, hiszen egy ilyen készülék körülbelül 200-400 grammot nyom. Ez az eszköz azonban nemcsak a hétköznapi „nehéz” helyzeteire kínál megoldást – például Atkinson Pszichológiájának villamoson való olvasása, vagy hazurcolása a könyvtárból –, hanem költözködés vagy utazás idején is hasznos, hiszen több száz kiló súly ki- és bepakolásától mentesíthetjük magunkat.

CSOMAGOK:

Az e-könyvek nemcsak egyenként vásárolhatók meg, többféle kollekció is elérhető belőlük. Az azonos tematikájú könyveket gyakran árulják csomagban, kedvezményes áron. Karunkon például 2012 szeptemberében az *Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft.* jóvoltából ingyen hozzáférhetővé vált az *Elsevier SciVerse* e-book könyvtár 1192 címet tartalmazó kollekciója.

DIGITALIZÁLÁS:

Elektronikus könyv kétféleképpen keletkezhet: „megszülethet” eleve digitális közegben, vagy pedig létrejöhet egy már létező papíralapú termék digitalizálása során. A digitalizálás azonban nem egyszerűen az eredeti verzió virtuális közegben kialakult másolatát eredményezi, hanem minőségileg magasabb színvonalú, különböző funkciókkal – mint például a fent említett betűtípus-választási lehetőség – ellátott terméket hoz létre.

ELÁLLÁSI JOG:

Szinte minden vásárlásra érvényes, hogy a vevő a vételtől számított nyolc napon belül elállási joggal rendelkezik, vagyis indoklás nélkül visszaviheti a vásárolt terméket. A nyolc napos elállási jog azonban csak olyan termékekre érvényesíthető, amelyeket hiánytalanul vissza tud szolgáltatni a vásárló. Mi-

vel a virtuális termékek – így az e-book is – azonnal elérhető és felhasználható módon jutnak el a vevőhöz, sajnos nem adhatók vissza, emiatt esetükben nem lehet elállási joggal élni. Éppen ezért ajánlatos alapos mustrának alávetni a megvásárolandó könyv adatait (pl. oldalszám, kiadás éve stb.), nehogy a kifizetés után érjen csalódás minket.

ÉRINTŐKÉPERNYŐ:

Míg az első e-könyv olvasók még külön képernyővel és billentyűzettel rendelkeztek, a manapság használatos készülékek már érintőképernyősek – leegyszerűsítve ezzel a lapozást, a jegyzetelést, a keresést, ergo az „elektronikus olvasást”.

FAIRTÁS:

Az e-book egyik legfontosabbként számon tartott előnye az, hogy rendkívül környezetbarát, hiszen előállításához – a papíralapú könyvekkel ellentétben – nincsen szükség a fák kivágására. Éppen ezért az elektronikus könyvek egyik legjelentősebb célcsoportja a környezettudatos fogyasztók köre.

GLOBALITÁS:

A nyomtatott könyvek szigorúan helyhez kötöttek, idejüleg csak egy személy használhatja őket. Ezzel szemben az e-könyvek globálisan hozzáférhetőek, egyszerre akár egymillió ember is olvashatja egyazon művet a világ bármely táján.

GYORSASÁG:

Szintén hatalmas előny a papírkönyvekhez képest, hogy az elektronikus könyvek egy kattintással letölthetőek. Búcsút inthetünk tehát a boltba jutás nehézségeinek, az órákig tartó sorban állásnak, és a

Tipikus e-book olvasók

futárt sem kell többé tükön ülni várunk.

HIPERMÉDIA:

A digitális könyvekben az információ nem korlátozódik pusztán a szövegre, más módon is megjelenhet, például kép, hang, mozgás, háromdimenziós grafika vagy filmszerű vetítés által. Ezt nevezzük hipermédiának.

ÍRÓK:

A könyvek szerzői számára jobb anyagi bevétellel kecsegtet az e-book business, ugyanis az értékesítés nem kiadók által történik, hanem az írók a különböző tartalomszolgáltatókon – például *Kindle Store* – keresztül maguk árusíthatják műveiket.

Így könyveik eladási árának 70-80 százalékához hozzájutnak, ami jóval kevesebb lenne a kiadókkal való szerződés esetén.

JÖVŐBELI KILÁTÁSOK:

A *Juniper Research* kutatóintézet jelentése alapján az elektronikus könyvek forgalma 2016-ra elérheti a 9,7 milliárd dollárt – vagyis a 2011-es szám háromszorosát. Ez nem csoda, hiszen csak az *Amazon* hetente több mint egymillió *Kindle* e-book olvasót ad el, az *Apple iPad* sikeréről nem is beszélve.

„Egy e-book olvasó több ezer könyvet is képes egyszerre tárolni, sőt, a nagyobb memóriával rendelkező gépek tulajdonosai akár több tízezres mennyiséggel is számolhatnak.

KÖNYVKIADÓK:

Minél nagyobb a szerzők és a tartalomszolgáltatók öröme, annál kevésbé ujjonganak a könyvkiadók. Az ő bevételeik ugyanis két okból kifolyólag is fokozatos csökkenést mutatnak: egyrészt az elektronikus könyvek térhódítása miatt egyre kevesebben vásárolnak papíralapú könyveket, másrészt a jobb anyagi lehetőségek miatt egyre kevesebb író szerződik le velük, és jelenteti meg könyvét „*offl e formában is*”.

LÁBJEGYZET:

Aki nem látott még elektronikus könyvet, az esetleg azt gondolhatja, hogy nincsen benne lehetőség a lábjegyzet megvalósítására. Ezt megcáfolandó azt kell mondanom, hogy az e-bookban is van lábjegyzet, ráadásul igencsak egyszerű a

Kulturális örökségünk hordozói?

használata. Csak rá kell kattintani a hivatkozásra, ami egy szempillantás alatt a magyarázathoz irányítja az olvasót, amikor pedig befejeztük annak olvasását, egy ismételt kattintással visszakerülhetünk az eredeti szöveghez.

MENNYISÉG:

Egy e-book olvasó több ezer könyvet is képes egyszerre tárolni, sőt, a nagyobb memóriával rendelkező gépek tulajdonosai akár több tízezres mennyiséggel is számolhatnak. Jól meggon-dolva, így nemcsak a kevesebb felhasznált papír(könyv) révén óvhatjuk a természetet, hanem megmenthetjük annyi polc alap-anyagát is, amennyi 10-20000 könyv tárolására elég lenne.

NÉPSZERŰSÉG:

Érdekes módon az e-könyv olvasókból kevesebb fogy, mint a tabletekből, holott előbbi körülbelül feleannyiba kerül. Bár végiggondolva az *Apple* köré szerveződött kultuszt, talán magyarázatot találhatunk a táblagépek – élükön az *iPad*-del – népszerűségére.

OLVASÓI KEDV:

Allen Weiner, az amerikai *Gartner* *Kiadó* elemzője szerint az elektronikus könyvek elterjedése növeli az emberek érdeklődését az olvasás iránt. Felmérések alapján az e-könyvvel rendelkezők többet költenek olvasásra.

ÖRÖKSÉG:

Balogh Sándor restaurátor és szakoktató úgy véli, hogy a könyvkészítés komplett kulturális örökséget hordoz magában, amiben benne foglaltatik az írás, a papírkészítés, a nyomdászat, az íróeszközök története, a könyv- és kötéstörténet, a tipográfia és a betűtervezés, a szövegszerkesztés, a kiadványtervezés, a grafikai és sokszorosítási ismeretek, a művészet-történet, a számítástechnika és a kötésdíszítéshez szükséges kézműves ismeretek, mint például a bőrkikészítés vagy a textilfestés. Közép-Európában egyedül Magyarországon van könyvműves képzés – igazán sajnálhat-nánk, ha nem lenne rá szükség.

PÉLDÁNYSZÁMOK:

Míg a papírkönyvek esetében előfordulhat, hogy nagyobb a kereslet egy műre, mint amennyit kínálnak belőle, vagy épp ellenkezőleg, a könyv nem fogy eléggé ahhoz képest, ahogyan azt a kiadó elképzelte, az elektro-nikus könyvekről ez nem mondható el, mert ott sokkal könnyebben hozzá lehet igazítani a példányszámot az olvasói igényekhez.

QWERTY:

A legtöbb e-könyv olvasó úgynevezett QWERTY billen-tyűzettel rendelkezik, vagyis az elhelyezkedésük szerinti

sorrendet tekintve ez a legfelső sor első hat betűje. Valójában aligha létezik ennél rosszabb kombináció, kitalálásakor azonban nem a gyorsaság és a hatékonyság volt a legfontosabb szempont. Mivel a régi írógépek betűkarjai a gyors gépeléstől összeragadtak, a feltalálót a pusztá jóakarata, a galiba elkerülésének szándéka vezérelte. Mi sem volt hát egyértelműbb, mint egy olyan kiosztást választani, ami a lehető leginkább lelassítja a munkát.

RECESSZIÓ:

Noha az e-book piac jövőbeli kilátásai biztatóak, nem mondhatja el magáról ugyanezt a nyomtatott könyvek piaca. Magyarországon közel négy éve recesszió figyelhető meg ezen a területen, és Zentai Péter László, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének igazgatója szerint kevés a remény arra, hogy 2013 a fordulat éve lesz.

SPOROLÁS:

Az e-könyvek előállítása lényegesen olcsóbb papíralapú társaikénál, ráadásul a gyártót nyomtatási, szállítási és anyagköltség sem terheli.

SZAG:

Bár lehet, hogy akad, aki most furcsán néz e címszót olvasván, mégis egy olyan jellemzőről beszélünk, amivel a valódi könyvek – többi fizikai tulajdonságaikhoz hasonlóan – rendelkeznek, az elektronikus könyvek viszont nem. Pedig nincs jobb, mint megszagolni egy új, vagy épp régi könyvet, és hagyni, hogy átjárjon egy kellemes, borzongató érzés.

TUDÁSMENNYISÉG:

Az emberiség tudásmennyisége kétfévente megduplázódik, ami egyenesen arányos a kivágott fák számával – amennyiben ez a tudás papíron „kerül kihirdetésre”. Ezt megelőzendő, valóban érdemes elgondolkodni az alternatív megoldásokon, mint amit többek közt az e-book is kínál.

Pedig nincs jobb, mint megszagolni egy új, vagy épp régi könyvet, és hagyni, hogy átjárjon egy kellemes, borzongató érzés.

ÚJ VERZIÓK:

Ha egy papíralapú könyvből – különösen érvényes ez a szótárakra, lexikonokra, tankönyvekre – új kiadásra van szükségünk, kénytelenek vagyunk ismét kifizetni – az immáron már magasabb – árat érte. És ez így megy minden egyes könyvnél minden egyes alkalommal. Nem így az e-booknál!

Ha a digitális anyaghoz frissített többletinformációk jelennek meg, akkor ingyenesen le lehet ezeket tölteni, így a könyv többletkiadások nélkül is mindig aktuális és naprakész.

ÜRÖM AZ ÜRÖMBEN:

Mint a legtöbb médium esetében, itt is jelentős problémát okoz az illegális felhasználás, vagyis a kalózkodás. Vannak szerzők, akik letöltenek egy csomag könyvet, majd beleteszik a „kollekcióba” sajátjukat is, és úgy töltik vissza az adott plat-

iPad mini - a legújabb sláger

forma. Bár pénzt nem keresnek rajta, abban reménykednek, hogy ez által hírnévre tehetnek szert. Az érem másik oldala az, amikor az olvasók feltörnek az egyes programokat, hogy kibújhassanak a szigorú másolás elleni védelem alól. Európa 63 százalékában ugyanis az e-könyvek nyomtatása sem engedélyezett.

VIRTUÁLIS KÖNYVTÁRAK:

A világhálón számos magyar és külföldi virtuális könyvtár áll rendelkezésre, ahol ingyen vagy viszonylag olcsón lehet elektronikus könyveket letölteni. Hazánkban a legismertebb a Magyar Elektronikus Könyvtár, ahol a legtöbb középiskolai tanterv szerinti kötelező olvasmány fellelhető.

WEBSHOPOK:

A könyvtárak mellett természetesen webshopokból is beszerezhetőek az elektronikus könyvek, itt azonban minden példányért fizetni kell. Az egyik legnagyobb ilyen online áruház az Amazon.com.

X-RAY FUNKCIÓ:

A legmodernebb e-könyv olvasók úgynevezett X-Ray, azaz röntgen funkcióval rendelkeznek. Ez azt jelenti, hogy a könyv megvásárlásakor egy ahhoz tartozó „értelmező szótárát” is

kapnak, vagyis ha olvasás közben nem értenek egy szót vagy kifejezést, akkor csak rákattintanak, mire felnyílik egy azt magyarázó Wiki-oldal. Az alkalmazás előnye, hogy internet-kapcsolat nélkül is működik, hátránya, hogy ebből fakadóan nem naprakész.

ZAVARÓ TARTALMAK:

A digitalizáló eljárás hátulütője, hogy egyelőre nincsen megfelelő módszer az értéktelen, hazug vagy zavaró tartalmak megjelenése ellen az elektronikus könyvekben, ami rontja az e-book hitelét.

Látható tehát, hogy az elmúlt három évtized során olyan eszközöket sikerült kifejleszteni, amelyek forradalmasították a kultúrát, azt azonban, hogy milyen további hatásai lesznek ennek a jövőben, nem lehet előre megjósolni.

Adri

Felhasznált irodalom:

2013-ban stagnálás várható a könyvpiacra (In: konyves.blog.hu – Utoljára megtekintve: 2013.01.15.)

Az e-book papírmentesíti a Gutenberg-galaxist (In: vasarhely.ro – Utoljára megtekintve: 2013.01.15.)

A billentyűzet fejlődése, története (In: rentit.hu – Utoljára megtekintve: 2013.01.15.)

Balogh Sándor: Akönyv jövője (In: mgonline.hu – Utoljára megtekintve: 2013.01.15.)

Digitale Bücher geben Gas (In: wirtschaftsblatt.at – Utoljára megtekintve: 2013.01.15.)

Eiler Emil: A jövő könyvei és a könyvkiadás jövője (In: mgonline.hu – Utoljára megtekintve: 2013.01.15.)

E-könyvekről pró és kontra (In: bevezetem.hu – Utoljára megtekintve: 2013.01.15.)

Hogyan élünk együtt a kalózzal az e-könyv piacon? (In: blog.bookandwalk.hu – Utoljára megtekintve: 2013.01.15.)

Melyik volt az első magyar könyv és e-könyv? (In: konyvkonktor.hu – Utoljára megtekintve: 2013.01.15.)

Tűzbe borítja a tablet és az e-könyv piacot az Amazon (In: technet.hu – Utoljára megtekintve: 2013.01.15.)

A „MÁSİK” ISMERETÉNEK FONTOSSÁGÁRÓL

Ha az egyszeri antifasiszta veszi magának a fáradságot, és hozzászól egy szélsőjobboldali portálon, a rutinból jövő zsidózás után többnyire jó tanácsot kap: majd akkor legyen nagy a szád, ha eltöltöttél pár órát „ezek” között. Bármily meglepő, én is ugyanezt ajánlom.

Féléves terepgyakorlatomat a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) Romaprogramjában töltöttem el. A programra mintegy véletlenül bukkantam rá, egy oktatási szegregá-

munkára, blogbejegyzések írására számítottam, de hamar kiderült, a feladat ennél jóval izgalmasabb.

A Romaprogram lényege, hogy helyi cigány közösségekben TASZ-pontokat hoz létre, melyeket egy-egy helybéli roma aktivista irányít. Az elsősorban Borsod-Abaúj-Zemplén megye településein található TASZ-pontokhoz a roma lakosság bármilyen jellegű jogi problémával fordulhat: a diszkrimináció és a szegregáció különböző formái, a rendőri túlkapások és brutalitások mindennaposnak számítanak, de a TASZ ügyvédjei alapítványok, egyesületek létrehozásában, pályázati programok lebonyolításában is tudnak segíteni a hozzájuk fordulóknak.

A félév során több bűnesettel kapcsolatban is megpróbáltunk tájékozódni: egy alkalommal a vonaton késsel fenyegettek meg cigány fiatalokat, egyértelműen rasszista indítékból; máskor rendőri brutalitás áldozatai lettek a rendőrség előtt hozzátartozóikra várakozó romák. Számos esetben szem-

ciós perről szóló cikket olvasva. Szimpla kommunikációs

besültünk azzal, hogy rendőrök „rászállnak” egyes cigány családokra, és minden apró szabálysértésért súlyos büntetéseket rónak ki rájuk. Általános a kerékpár felszereltségének rigorózus ellenőrzése, de arra is volt példa, hogy valakit egy olyan faluban büntettek úttesten való átkelésért, ahol sem a járda, sem a zebra használata nem jöhetett szóba. Ezeket a több tízezer forintos bírságokat olyan mélyszegénységben élő családok kapták, akik például csipkebogyó-szedésből élnek, és bármiféle gazdasági vállalkozás beindítása csak távoli lehetőségnek tűnik számukra.

A többségi társadalomtól vagy a rendőrségtől való félelmükben a romák gyakran nem mernek beszélni jogsérelmeikről, a TASZ-szal magam is utaztam olyan tárgyalásra, ahol a cigány család az utolsó pillanatban ejtette a fegyverrel kényszerítés vádját. Mint mondták, inkább nem akarnak bajt.

Hogy miért fontos mindez? A személyes tapasztalatok megmutatják, mennyire abszurd olyan embereket hibáztatni a *”beilleszkedés nehézségeiért”,* akik éjszakai riadóláncot tartanak fenn attól való félelmükben, hogy mások a pusztá létezésükért lemészárolhatják őket.

Mennyire abszurd a szabályok követését számon kérni

A személyes tapasztalatok megmutatják, mennyire abszurd olyan embereket hibáztatni a ”beilleszkedés nehézségeiért”, akik éjszakai riadóláncot tartanak fenn attól való félelmükben, hogy mások a pusztá létezésükért lemészárolhatják őket.

azokon, akiket az elvileg védelmükre felállított hatósági szerv folyamatosan zaklat, néha meg is ver. Mennyire abszurd számon kérni a gyerekeken, hogy ilyen körülmények között (az iskolai szegregáció és diszkrimináció hathatós támogatásával) lemaradnak a tananyagban, nem jutnak be jó gimnáziumokba, az egyetemről meg nem is álmódhatnak.

De a személyes tapasztalat megmutatja, hogy a másik oldal sem szentekből, csupán emberekből áll. Félelemből, bizalmatlanságból a cigány családok is többször hazudtak az esetekről,

Hol vannak az állatok?

vagy nem mondták el a teljes történetet még azoknak sem, akik a segíteni jöttek. És az emberi ostobaság bizony őket sem kíméli, legmegdöbbentőbb élményem az volt, mikor egy cigány férfi szájából – akinek a fiát korábban halálosan megfenyegették a neonácik – a következő bölcsességet hallottam: „*csak a cigányokat nyomják el, a többi kisebbséget, például a zsidókat nem. Ők uralkodnak a világot.*” Na erre varrjatok gombot!

Épp a másik helyzetébe való behelyezkedés elutasítása miatt olyan veszélyes Bayer Zsolt véleménye – nevezetesen, hogy a cigányok nagy része állat –, függetlenül attól, büntető- vagy médiajogi szempontból mit gondolunk a szövegről. De azzal a nyilatkozattal sem tudok maradéktalanul azonosulni, melyet többek közt saját kommunikáció tanszékem adott ki (ebben azt írják, ha a *Magyar Hírlap* nem határolódik el Bayer cik-

kétől, gyakoromkaiknak megtiltják, hogy a laphoz menjenek).

Még nagyobb tévedés az, amelyik György Péterék nyilatkozatát „szélsőliberálisként” aposztrofálja. A következőt liberalis álláspont az intolerancia tolerálása lenne, a másokat állatnak tekintők emberszámba vétele, a megértésükre való törekvés. Félreértés ne essék, Bayer Zsolt írását veszélyes neonáci hangulatkeltésnek tartom.

A helyes cselekvés vele szemben: elítélni, kiállni ellene, tarthatatlanságát hangsúlyozni minden fórumon, minden méltányos lehetőséggel élve visszaszorítani, és megpróbálni megérteni, hogy miért nem szorul vissza mégsem teljesen. Ha én minden embert emberszámba veszek, miért vannak másként gondolkodók? Legközelebb talán egy szélsőjobbos közösséget keresek fel.

IZMUSOK NYOMÁBAN: A FANATIZMUS

Elgondolkodtató lehet, hogy vajon mennyire használjuk tudatosan mindennapjaink során a fanatikus jelzőt. Sűrűn mondogatjuk, hogy fanatikusán imádjuk ezt vagy azt a filmet, könyvet, zenekart. Viszonylag éles határt lehet húzni azonban a hétköznapi és az ideológiai értelemben vett fanatizmus között – habár igaz, hogy mindkettőnek megvannak a maga hátulütői is.

A kifejezés a latin *fanum* szóból ered, melynek jelentése templom, szentély. Az idők során pejoratív értelemet kapott, napjainkban a torzulásra, a deformációra és a tolerancia hiányára utal. Létrejöttének idejét nehéz lenne meghatározni, tekintve, hogy ősbíb bármilyen vallásnál és rendszernél. Okai azonban nem ennyire homályosak. Kialakulásának fontos táptalajául szolgált a társadalmi bizonytalanság, a (gazdasági) rendszer ingataggá válása, vagyis egy olyan válsághelyzet, amikor gyors és átfogó változásra lett volna szükség.

Természetesen nem szabad elfelejteni, hogy ezek önmagukban nem szolgáltatnak elég alapot, szükség van egyéni, pszichológiai tényezők közrejátására is. Azok az emberek, akik hajlamosak a fanatikus magatartásra, többnyire az egyszerűsége törekednek, és merev gondolkodásmóddal bírnak. Kevésbé viselik jól a bizonytalanságot, s egy fejlődő, modern és racionalista világban az egyre sűrűsödő – és sokszor megválaszolatlanul maradó – kérdések özönét nemhogy nem tudják, de legfőképpen nem is akarják tudomásul venni. Hiszen ezek értelmezése erőfeszítést igényel, és ami a legfájdalmasabb, hogy ez saját – pszichológiai, vallási vagy politikai – identitásuk újradefiniálásáért jár. A kényelem és az egyszerűség felé húzás, illetve

Mindeközben a fanatikusok meglepő módon vágyat éreznek arra, hogy tartozzanak valahova, hogy találkozzanak hasonló felfogású és lelkiállagú egyénekkel. Ez persze szinte mindannyiunkról elmondható, csak hogy a fanatikus nem áll meg itt, hanem megpróbál másokat is bevonni saját körébe – akár erőszakkal is.

az említett létbizonytalansággal keveredő korlátozott gondolkodásmód azok közé a személyiségjegyek közé tartozik, amelyek Csepeli György szerint a tartós fanatizmus feltételeit jelentik. Mindeközben a fanatikusok meglepő módon vágyat éreznek

arra, hogy tartozzanak valahova, hogy találkozzanak hasonló felfogású és lelkiállagú egyénekkel. Ez persze szinte mindannyiunkról elmondható, csak hogy a fanatikus nem áll meg itt, hanem megpróbál másokat is bevonni saját körébe – akár erőszakkal is..

A már említett politikai, gazdasági és ideológiai válsághelyzetekben általában feltételezik egy karizmatikus szellemi vezető, aki gyors és egyszerű megoldást kínál az aktuális problémákra. Az elkeseredett embereket pedig megmozgatják az általa hangoztatott különböző – vallásos, nacionalista vagy társadalmi utópista – ideológiák. Ezek egyszerűségükkel képesek magával ragadni a tömegeket, akik elhiszik, hogy maga a nagybetűs „Igazság”, a „Titok kulcsa” im-

Ideológiai fanatizmus

máron náluk van, s ezáltal ők lesznek azok a kiválasztottak, akiknek meg kell váltaniuk botor világunkat. Ez legtöbbször személyiségkultusszal, a politikai vagy vallási vezetők idealizálásával párosul. Haynal André szerint „a fanatizmus mindig egy olyan gondolatrendszeren alapul, amelyik egy istenség, egy nemzet vagy bármilyen más megkérdőjelezhetetlen autoritást képviselő instancia

nevében – így akár a modern tudomány nevében is – azt hirdeti magáról, hogy az egyetlen és kizárólagos igazság letéteményese”. A megrendíthetetlen bizonyosságnak köszönhetően pedig a fanatikusok felhatalmazva érzik magukat a cselekvésre – teljesen mindegy, hogy milyen eszközökkel és hány ember kárára kell véghezvinniük akaratukat. Céljuk akár fegyveresen is, de megváltoztatni mások álláspontját, figyelmen kívül hagyva azt az ironikus mozzanatot, hogy pont ők azok, akik zsigerből vetnek el bármilyen jellegű ellenérvet. Nem egy példát találunk erre saját történelmünkben, de hogy ne kelljen a régmúltba visszanyúlni, elég csak azt megemlíteni, hogy az előző évszázad derekán kiépült politikai totalitarizmus milyen elképesztő méretű pusztulást eredményezett.

Ámosz Oz izraeli író a következőket írja talán nem kevés iróniával: „A fanatikus igazi emberbarát. A fanatikust gyakran jobban érdekli a másik, mint önmaga. Meg akarja menteni a lelkünket, meg akar váltani minket, meg akar szabaddítani a bűne-

inktől, a hibáinktól, a dohányzástól, a hittől vagy hitetlenségtől, javítani akar az étkezési szokásainkon, ki akar gyógyítani az ivási vagy szavazási szokásainkból.” Ezek szerint jobbá akarnak tenni minket, szegény eltévelyedetteket? Egy bizonyos pontig lehetséges, hogy így van, tekintve, hogy nekik – ellentétben a társadalom többi tagjával – alig van magánéletük, mivel a fanatizmus tölti ki létezésük minden területét. Azonban az általuk alkalmazott „megterítésnek” is vannak fokozatai. Hogy az említett szerző példánál maradjak, kevésbé tragikus kimenetelű egy dohányzásellenes aktivista vagy megrögzött vegetáriánus, mint olyasvalaki, aki az „etnikai tisztogatásban” látja problémája megoldását. Hozzátenném, hogy noha az első két példában említett viselkedés tudtommal eddig emberéleteket nem követelt, s ily tekintetben össze sem hasonlítható az utóbbival, de a pozitív kimenetel ezeknél is igen ritka. Gondoljunk csak az itthoni precedensekre. Nyilvánvalóan nemes cél vezérelte a Greenpeace aktivistáit, amikor elfoglalták a Lánchidat, de ezzel egy időben a forgalom leállása végett az átlagosnál jóval nagyobb mennyiségű kipufogógáz, és így szmog keletkezett.

A radikális fanatikus cselekvők gyakran érzelmeik rabjai, és nem egy gondosan felépített, érvek és ellenérvek mentén kidolgozott rendszert, álláspontot képviselnek, hiszen pont az ésszerűség az, ami hiányzik a gondolkodásukból. Csepeli György a fanatizmust a tradicionális társadalmak reakciójára és a modern társadalmak zavarai okán kialakuló visszaesésre bontja le. A tradicionális fanatizmus oka a társadalmat ért gyors ütemben történő civilizációs fejlődés, melynek értékrendjéhez a társadalom egyes tagjai nem képesek alkalmazkodni. Amit viszont sikerül átvenniük, az a haditechnikai vívmányok tárháza, melyet az agresszív fanatizmussal vegyítve

„Kevésbé viselik jól a bizonytalanságot, s egy fejlődő, modern és racionalista világban az egyre sűrűsödő – és sokszor megválaszolatlanul maradó – kérdések özönét nemhogy nem tudják, de legfőképpen nem is akarják tudomásul venni.

igen kétségbeejtő helyzetet kapunk. Ezzel szemben a fejlett ipari társadalmak fanatizmusát Csepeli kisebb visszaesésnek tekinti, melyre jellemző az új nemzedékek irracionális gondolkodásmódja, ami a társadalom működésének zavaraitól eredeztethető. Ám bármelyik típusról legyen is szó, ha valamilyen véletlen folytán beigazolódna a fanatikusok téves hite, rossz döntéseik sora pedig nyilvánvalóvá válna, a legelterjedtebb és széles körben előszeretettel alkalmazott „mindenre gyógyír” eljárásnak lehetnének szem- és fültanúi, ami nem más, mint a bűnbakképzés.

Fellelegezhetünk azonban, mert úgy tűnik, hogy Ámosz Oz, az „összehasonlító fanatizmus” szakértője megtalálta a megoldást, a fanatizmus ellenszerét. Noha azon az állásponton van, hogy a fanatikusoknak nincsen humorérzékük, mégis

ebben látja a gyógyírt, továbbá Shakespeare-ben és Gogol-ban. Ha abból indulunk ki, hogy a fanatizmus magja a családban, illetve a szűkebb környezetben található, amikor a szülő, a házastárs, netalántán a szomszéd próbálja saját elvei alapján megváltoztatni a környezetében élőket, akkor meg lehet próbálni ezt sajátos eszközökkel kivédeni. Mivel a humorérzék nem tanítható, a könyvek tűnnek a legkézenfekvőbb megoldásnak, hiszen az olvasás révén bele tudjuk képzelni magunkat mások helyébe. Az empátiához és a toleranciához tehát a képzelőerőn keresztül vezet az út.

Strianas

Felhasznált irodalom:

Csepeli György: *A fanatizmus és a fanatikusok.* (In: Magyar Hírlap – http://www.csepeli.hu/pub/1985/csepeli_magyar_hirlap_1985_08_03.pdf)

Haynal André: *Fanatizmus. (pszichoanalitikus megk  zel  s).* Thalassa 2007 (2-3): 165-178.

Oz, Ámosz (2007): *Hogyan gyógyítsuk a fanatikust?* Budapest: Európa

NEXUS, AVAGY KICSI A VILÁG

A HÁLÓZATOK ÚTTÖRŐ TUDOMÁNYA

„Kicsi a világ!” – gondolhatjuk, amikor a legképtelenebb helyeken ismerőssel találkozunk. S még csak nem is sejtjük, hogy mennyire! Nem is csoda, hiszen egy embernek nagyjából minden kétszázötvenmillió embertársa közül csupán egyet kell ismernie ahhoz, hogy a világ egész népessége egyetlen, teljesen összekapcsolt társadalmi hálózatot alkosson.

Hogyan függ össze ez a társas hálózat a *World Wide Web* szerkezetével, az ökoszisztéma táplálékhálózatával vagy bármely ország gazdasági tevékenységét meghatározó üzleti kapcsolatok hálózatával? Milyen elvre fűzhetők fel ezek a jelenségek? Erre ad választ Mark Buchanan *Nexus* című művében.

2002-es művében a szerző a hálózat kutatás jelentős előrelépéseit foglalja össze, hogy átfogó képet adjon a minket körülvevő világ összefüggéseiről. Hiszen az emberiség hatmilliárdnál több egyén igen komplikált hálózata, ahol matematikai törvényeket és értelmes mintázatokat fedezhetünk fel. Ugyanakkor „az emberi társadalom eredendő komplexitásának valójában semmi köze az ember bonyolult lélektanához, hiszen ha-

a táplálékhálózatokra. Megjelenik a könyvben Erdős Pál, Franz Joseph Gall, Adam Smith, Malcolm Gladwell, Richard Dawkins, valamint Duncan Watts és Steve Strogatzs kutatása is.

A szerző érdeme a milgrami „kicsi világ” elmélet megjelenésének széleskörű bemutatása, mely

gondolat nagyszerűségét éppen egyszerűségében ragadja meg. Az elv nem más, mint azoknak a gyakori eseteknek a logikai láncrezése, amelyek mindenki életében szinte naponta megjelennek. Hiszen minden bizonnyal veled is előfordult már, hogy a lakhelyedtől különösen távol eső helyeken, a leghetetlenebb pillanatokban találkoztál ismerőssel. Általában véletlennek tartjuk az ilyen helyzeteket, pedig egy láthatatlan rend uralkodik mögöttük: a világ bármely nagyvárosában pusztán néhány kapcsolat választ el bármely két embert. Sőt, az 1960-as években Stanley Milgram (a személyközi kapcsolatok egyes embereket közösséggé szervező hálójának vizsgálata során) híressé vált „hatlépéses távolság” megállapítása

az egész világot egy szorosan összefüggő hálózat képéhez teszi hasonlatossá: egy hatmilliárd főt számláló világban bármelyik két egyén összeköttetési távolsága hatnál nem nagyobb. „Ezen bolygón mindenkit mindenkitől csupán hat ember választ el... Az Egyesült Államok elnökét. Egy velencei gondolást. De nemcsak a nagy neveket. Akárkit.”

A „kicsi világ” elmélet azonban nem áll meg itt, hiszen elrendeződésében is többféle elv érvényesülhet, többféle kicsi világ hálózatot különböztethetünk meg. Az „egalitárius” hálózatok egy halászhálóra emlékeztetnek, ahol a kapcsolatok többé-kevésbé egyenlően

oszlanak el, az elemek nagyjából egyenlő számú kapcsolattal rendelkeznek. Ilyen például a fonalféreg ideghálózata, de hasonlóan épül fel az emberi agy neutronhálózata, ahogyan számos közlekedési hálózat is (például az Egyesült Államok elektromos hálózata).

A kicsi világ hálózat másik típusa az „arisztokratikus” hálózat, amelyet a nagymértékben kapcsolódó centrumok és összekötők urálnak. Noha formájuk bonyolultabb, összekötik egymással a hálózat amúgy távol eső területeit. Itt a kapcsolatok többségét egy maroknyi elem birtokolja, így a háló

Hétmilliárd fős hálózat

sonló mintázatok figyelhetők meg sok olyan környezetben is, amelyekben tudatos lények semmiféle szerepet nem játszanak” – írja a szerző. Bár Buchanan nem végez saját kutatást könyvben, de számtalan szakértő, főleg fizikusok munkáit kapcsolja össze egy központi gondolat, a „kicsi világ” elvére fűzve. Ezek a kutatások természetesen nem a fizika szűk terében mozognak, hanem olyan, fizikának nem tekintett területeket is érintenek, mint a társas és számítógépes hálózatok, a sejtek biokémiája, a közgazdaságtan vagy a társadalomtudományok. Gondoljunk itt az agy felépítésére, az Internet világára, a társadalmi vagy

szertartásában bizonyos elemeknek különösen fontos szerepe van, s ha ezek elpusztulnak, az egész hálózat szétesik. Ilyen például az Internet felépítése is: egyes csomópontok a többinél sokkal több kapcsolattal rendelkeznek, a hálózat közép-

hiszen az új partner szerzésének képessége a korábbi partnerek számával növekszik. De ugyanez jelentősen befolyásolja az üzleti világ döntéseit is. Te is ismersz olyanokat, akik folyamatosan összeesküvéseket látnak az pénzvilágban? Hallottad

már tőlük, hogy a testületek elnöksége biztosan összebeszél annak érdekében, hogy konspirációs szervezkedéssel óriási hatalmat kovácsoljon? Nekik külön ajánlom Buchanan oldalakon átívelő, sokféle példával bemutatott fejtegetéseit, ahol a kicsi világ elvének segítségével rámutat arra a természetes folyamatra, mely összebeszélések nélkülözésével hozza létre az ezen a területen megfigyelhető rendet.

A szerző felhívja ugyanakkor a figyelmet arra, hogy csak egy darabig érvényes a hálózat növekedésére az „akinek van, adatik” elv és a centrumok kialakulása. Idővel a legmagasabb szinten összekapcsolt elemek kezdik elveszteni előnyüket az újabb elemek összekapcsolásában. Ennek következtében a kevésbé összekapcsoltak idővel felzárkóznak, így a hálózat egalitáriusabbá kezd válni, ahol minden elemnek nagyjából ugyanannyi kapcsolata van.

„Bizonyára igaz, hogy sokkal közelebb állunk a hálózatelmélet kezdeteihez, mint végehez, ha egyáltalán van ilyen. Néhány gyakorlati tanulság azonban már így is evidens módon levonható”- írja a szerző. Buchanan könyvéből a „kicsi világ” elv használatának számtalan előnyét ismerhetjük meg, ahogyan a struktúra hátrányait sem rejt el az alkotó. A már említett előnyök mellett gondoljunk például a számítógép-hálózatra, az idegrendszerre vagy egy vállalatra, ahol az elemeknek vagy embereknek összehangolt tevékenységet kell végezniük, és amely rendszerekben összeköttetést kell kialakítani egymás-

Egalitárius elektromos hálózat?

pontjaként funkcionálnak, és az információ aránytalanul nagy része áramlik rajtuk keresztül. Néhány kapcsolat olyan sok csomóponttal rendelkezik, hogy a hálózat összes kapcsolatainak 80-90 százaléka a csomópontok összességének csupán kis töredékére esik. Így tehát az Interneten sok, igen népszerű címet találunk, melyekre nagyszámú további dokumentum is mutat. De hogyan kapcsolódik ez a *World Wide Web* szociológiájában megmutatkozó nyájszellemhez?

Ezen a ponton ér a szerző az „akinek van, adatik” elvhez: minél több link mutat egy oldalra, annál több linket kell kapnia a jövőben. Ennek egyik fő oka, hogy a legtöbb keresőprogram népszerűség alapján indexeli a weboldalakat. Így például a Google-keresés során nem a hálón, hanem a Google webmutatójában keresünk. Az „akinek van, adatik” elvre Barabási Albert-László és Albert Réka fizikusok mutattak rá. Vizsgálatuk során egy négy elemből álló hálózat fejlődését elemezték, ahol a hálózat új elemek hozzávételével gyarapszik, melyek véletlenszerűen kapcsolódnak a már meglévő elemekhez. Az így keletkező hálózatok alapstruktúrája mindig ugyanolyan lesz: kicsi világok, ahol egyik elemből néhány lépéssel eljutunk a másikig. Ezek a hálózatok nagymértékben fűrtökbe rendeződnek, és megjelennek bennük a centrumok. Látható tehát, hogy ennél az elvnél a látszólagos bonyolultságok mögött valójában egyszerű struktúra húzódik.

Itt térhetünk vissza a nyájszellem gondolatára, hiszen az „akinek van, adatik” a csoportgondolkodásra is jellemző: az ember a már népszerű, jó kapcsolatokkal rendelkező dolgokhoz, személyekhez vonzódik. Igaz ez a szexuális kapcsolatokra is,

Kicsi a világ

tól távol eső elemek közt is. Itt szinte nélkülözhetetlen a „kicsi világ” elv ismerete a hatékony működéshez. A szentjánosbo-

garak összehangolt jelzéseiről és a különböző vírusok terjedésének megállításáról nem is beszélve. Az elv univerzalitása tehát páratlan.

Érdemes figyelmet szentelni azonban a centrumok kialakulásához fűződő veszélyekre is. Ha az Internet világánál maradunk, megfigyelhető, hogy az utóbbi évekig az itt megjelenő támadások jelentős részét magányos hackerek követték el, akik nem a hálózat szélén lévő elemeket vették célba. Ugyanakkor mit tud tenni a rendszer akkor, amikor egy jól átgondolt, centrumot támadó hacker-csoport bukkan elő? Vajon hogyan viselkednének az efféle hálózatok, ha információs terroristák a nélkülözhetetlen számítógépeket próbálnák tönkretenni? Melyik hálózattípus tudna védekezni? És ne is ragadjunk le itt!

Mely fajok a legfontosabbak a világ ökológiai rendszerének egészsége szempontjából? Mi a legjobb stratégia az AIDS és más betegségek elleni küzdelemben, és hogyan terjednek ezek a járványok? Miként aknázhadják ki a vállalkozások a társadalmi hálózatok struktúráját, hogy fejlesszék a lényeges információk megszerzésének képességét? Hogyan kerülhetnénk el, hogy a gazdaság recesszióba kerüljön? Hogyan védhetjük meg legjobban a legfontosabb hálózatainkat, a telefonhálózattól az elektromos hálózaton át az Internetig? Az ökológiai rendszerektől kezdve az emberi agy működésé-

ig, milyen következtetéseket vonhatunk le a hálózatkutatásból? Ezekre, és még sok már kérdésre mutatja meg a választ Buchanan izgalmas anekdoták és érdekes kísérletek közt ka-lauzolja az érdeklődőket. Unatkozni biztos nem fogsz olvasás közben! Ez persze már a mű tartalomjegyzékéből is kiderül, ahol különösebbnél különösebb címek csábítanak olvasásra: „Mit mond az Orákulum?“, „Egy kósza gondolat“, „Férgek összeköttetései“, „Tudati bonyodalmak“, „Mintázatok a serpenyőben“, „Az öregfiúk hálózata“, „Kecses halál“, „A tőkehal balsorsa“ és a „Leomló zárkövek“.

A szerző sem tagadja, hogy munkája az egyszerűsítésen alapul, ugyanakkor érdeme éppen ez: új perspektívát mutat a sok tényezőtől függővé tett, bonyolult hálózatok végtelenül függő halmozásában. Gyakran kicsi a világ, s érdemes egy percre a mindenben összefüggést és kapcsolatot mutató egyszerű elvek felé pillantani. Ki tudja, talán itt találhatunk megoldást a 21. század égető gazdasági és társadalmi kérdéseire.

Ilcsi

Felhasznált irodalom:

Buchanan, Mark (2003): *Nexus avagy kicsi a világ. A hálózatok úttörő tudománya*. Budapest: Typotex Kiadó

„YOU MAY CHECK OUT, BUT YOU NEVER LEAVE” – KALANDOZÁSOK KAMBODZSÁBAN

Kambodzsa Délkelet-Ázsia déli részén található, közvetlen szomszédja Thaiföldnek, Vietnámnak és Laosznak, éghajlata trópusi, blabla, etc, jadajada...ki lehet guglizni, 10 másodperc (könyvtári gépen 20), de még így is sokat mondtam...

Amit viszont kevesen tudnak, hogy Kambodzsa valószínűleg a legérzékenyebb, legeredetibb országa Délkelet-Ázsiának, és mindmáig őrzi azt a természetességet és jó értelemben vett vadságot, amit sok szomszédja elveszíteni látszik.

Míg Thaiföldön és Vietnámban csak lapjával lehet közlekedni a főkatestű német, amerikai, kínai és egyéb nációnál turisták végeláthatatlan, útikönyvektől és fröccsöntött hűtőmágnesektől terhes tömegétől, addig itt bizony térdig

járhatod a lábad a fővárosban, és valószínűleg csak pár kósza, de annál elszántabb hardcore travelerral hoz össze a sors. Az ország ennek ellenére dinamikusan fejlődik: távolsági buszhálózata már most rútol lekörözi a magyarországit, új bankok, gyárak alakulnak, a városokban ugrásszerűen emelkedik az életszínvonal, egyre többen értik az angol szót, ami, tekintve, hogy Kambodzsa az 1970-es években a Vörös Khmer népiirtásait, majd a diktatúra bukása után a gerillaháborút nyögte '99-ig, azért elképesztő teljesítmény. Fejlődik, de eredetisége és vadregényessége ezzel együtt sem csökkent, ami sajátos és egyedi atmoszférát ad a helynek, bármerre is jársz – az übermodern távolsági buszról bronzkori szintű esz-

közökkel felszerelt aratók kászálódnak le, a jól öltözött városi bankár srác apja a dzsungelben csapdaállító, a méregdrága Landrover tetején csüngőhasú disznó utazik, bambuszfonattal lekötve. Mindez megspékelve a régió valószínűleg legősibb kultúrájának lépten-nyomon jelenlévő (és gyakran elég mérete) emlékeivel, elég hatásos kombináció.

Na de akkor én mit rontom ott a levegőt? Családi ügyből kifolyólag: édesapám ugyanis kutató muzeológus – a modern

kor egyik Indiana Jones-a –, aki a természeti környezet és a benne élő fajok megvédésének lovagias eszméjétől mélyen áthatva, rendszeresen ugrik csukafejest különböző országok dzsungeljeibe, hogy ott az 50 fokos susnyásban orrvérzésig kutatva gyarapítsa a bolygó frissen felfedezett fajainak listáját, és a közös tudást. Lévé, hogy jómagam is hasonló irányokba mozgok (többek között), adta magát a helyzet, hogy ifjú padavanként és egyfajta folyamatos idiotizmus-faktorként elkísérjem kambodzsai expedíciójára.

Kezdeti lelkesedésem nem apasztott a habkönnyű, 23 órás repülőút. Némi szerencsével a Frankfurt és Bangkok közti távolság 14-16 óráig tartó leküzdése örületes bulivá képes fajulni, kikapós kínai üzletasszonyok, permanensen ittas új-zélandi egyetemisták, teljesen elvetemült német autókereskedők és hasonló, már-már víziószerű figurák tár-

az egyik falu közelében friss tigrisnyomokat találtak, így a falu gyorsabb haladásra képes lakói sietve rajzottak szét, hogy összenyalabolják a környékről a vízmosásokban, erdőszéleken csatangoló gyerkőcöket. A vidéki élet szépségei...

saságban gyorsan telik az idő. Alapvető programok: sztorik, eszmék, disznó viccek megosztása, a negyedóránként kör-

bejáró piaskocsi kalózhardaként való előzőnlése, az idősebb, illetve fiatalabb korosztály kitalált repülés rémtörténetekkel való paráztatása – egyszerűen móka. A reptérről kilépve aztán egy pillanat alatt rázúdul az emberre a klasszikus trópusi este: 45 fok, 90 %-os páratartalom, mintha rosszindulatú üvegesek titokban falat húztak volna a bejárat elé, megtántorodik az ember, majd jógagyakorlatnak is beillő légzéskontrollálásba kezd, több-kevesebb sikerrel. A rajta röhögő helyi csomaghordó srácokra ügyet sem vetve aztán beleveti magát a phnompenhi éjszakába.

Komoly előnnyel indultam, mivel volt fogadóbizottságom, édesapám és kollégájának személyében, úgyhogy a rizikós, éjjeli szállásadászatot megspóroltam. A hőségnek és az időközben szedett lónyugtató erősségű maláriagyógyszernek köszönhető masszív kétórás alvás után irány a város: A kép enyhén szólva eklektikus: sztupák és kisebb-nagyobb kegyhelyek, templomok egymás hegyén-hátán, közéjük régi gyarmatkori épületek ékelődnek, néhány modern irodaházzal nyakon öntve. És persze pálmák, agávék, bokor-bozót-virág, minden elképzelhető növényi életforma nyüzsgés és burjánzik mindenütt. Életemben ennyi zöldet nem láttam még, pedig a száraz évszakban érkeztem. És ennek a vizuális ostromnak a tetején ott trónol a közlekedő tömeg: házilag hegesztett babettahintók (köznapi nevükön TukTuk), jól-rosszul összefércelt tyűkszállító teherautók, mozgó büfék és motor, ameddig a szem ellát. Mindehhez igazodva a KRESZ csupán egyfajta útmutatóként, jótanácsokat megfogalmazó kisokosként szolgál az A-ból B-be tartó jórahaladó polgároknak. A lámpáknál nem mindenki áll meg, má-

sok régi haverokat, rokonokat üdvözölve tanyát vernek az útkellős közepén, egyesek a gyorsabb haladás érdekében a járdán suhannak, megint mások harsány üzletelésbe kezdenek a mellettük haladó kocsi áruját illetően, hogy aztán egy kereszteződésben nyélbe üssék a bizniszt. Hiba volna azonban azt gondolni, hogy fejhangú ordítózás és egymás felmenőinek erkölcsi alapú szidalmazása hallatszik lépten-nyomon. Ó, dehogy. Mindenki mosolyog, segítőkész és felel-

sok régi haverokat, rokonokat üdvözölve tanyát vernek az útkellős közepén, egyesek a gyorsabb haladás érdekében a járdán suhannak, megint mások harsány üzletelésbe kezdenek a mellettük haladó kocsi áruját illetően, hogy aztán egy kereszteződésben nyélbe üssék a bizniszt. Hiba volna azonban azt gondolni, hogy fejhangú ordítózás és egymás felmenőinek erkölcsi alapú szidalmazása hallatszik lépten-nyomon. Ó, dehogy. Mindenki mosolyog, segítőkész és felel-

metesen kiegyensúlyozott, mintha fizetnének neki, hogy 50 fokban és benzingözben vánszorogjon valami özönvíz előtti csotrogánnyal. Egy alkalommal motorral vittem magamat, de elbizonytalanodtam a helyes irányt illetően, így kénytelenek voltunk lehúzódni. Nosza, térkép elő, tanácstalan arcki-fejezésemen a seriff napszemüveg sem enyhített. Nem telt el két perc sem, már nyolcan-tizen vizslattuk egymás szavába vágva, néha fel-felröhögve az egyre elnyűttebb papírt. Közben valaki hozott pár sört, „*azért mégiscsak meleg van*” alapon, a banánsütő is becsatlakozott, és mire eljutottunk a megoldásig, már a közeli faragóműhely melósaival is lepcsiztam búcsúzásképp. Bár városi tömegközlekedésnek tökéletesen híján vannak, a legritkább esetben kell gyalog mennie annak, aki akár csak a sarki közértbe akar lejutni. Minden motoros egyén a pillanat törtrésze alatt válik profi taxissá/idegenvezetővé, amint egy hátizsákos europid vonzaskörzetébe érnek. Így hamar célt is érünk a segítségükkel (hisz nem korlátoznak minket holmi közlekedési szabályok), és többnyire pofátlanul olcsón meg is ússzuk a fuvart.

Város ide, nyüzsgés oda, olcsó sör és sült banán amoda, a meló hív. Hajnali indulás, dermesztő hideg (25-30 fok), jó egy-napi zötykölődés a kutatási felszerelés, szárított halak és néhány mázsza rizs mérsékelt meghitt társaságában. Két heti terepmunka során az embernek van mihez hozzáedződnie: az esti zuhanyzást a kútnál pár ezer darázs katatón zümmögése kíséri, az ivóvíz kellemes szalonna ízt kap az üstben való foralástól. Ráadásul a hajnalig tartó csapdázások az est beállta után túlélési próbává fajulnak a négyzetméterenkénti három milliárd szúnyog közreműködése által, a csapdákhoz vezető vadcsapásokat néha a gazdáik is használják, stb, stb... Hogy a táborba néha jóhiszeműen betévedő viperákról és az asztalon hagyott kaját csapatosan megrohamozó természetekről és vöröshangyákról már említést se tegyünk. Kész szerencse, hogy valami gyermekkori defektemnek köszönhetően imádom az ilyesmit, ellenkező esetben igen kellemetlenül érintettek volna a fentiek. A közlekedés természetesen itt is motorral történik, B tervként a traktor működik még, ugyanis a terepen nemhogy út nincs, de a többé-kevésbé összefüggő ösvényeket felváltva használják a helyiek és az elefántok, bivalyok, így

erősen megkérdőjelezhető minőséggel bírnak.

Így igazán nem meglepő, hogy a teherszállítás sebessége egy lábbon lőtt lajháréval vetekszik, de legalább lehetőségünk van közelebről is szemrevételezni a vidéket. Így tudtuk meg, hogy az egyik falu közelében friss tigrisnyomokat találtak, így a falu gyorsabb haladásra képes lakói sietve rajzottak szét, hogy összenyalábolják a környékről a vízmosásokban, erdőséleken csatangoló gyerkőcöket. A vidéki élet szépségei...

Bármennyire is igyekeztem kulturált külsőt ölteni a civilizáltabb vidékekre való visszatéréskor, társaságom és megjelenésem nagyjából annyira lehetett épületes, mint egy falkányi veszett rozsomáké, amit csak fokozott a két és fél órás motorozás során a testemre rakódott kb. fél kiló por, mely híven tükrözte a magam mögött hagyott vidékek talajának összetételét.

Immáron magamra hagyva (vagy póráz nélkül), engedve az összes Kambodzsáról szóló útikönyv nyomásának, Angkor felé suhantam, a kezem ügyébe eső összes közlekedési eszköz opportunistá felhasználásával – motorral, busz-

szal, banánszállító teherautóval – ez utóbbi különösen sikeresnek (mondhatni gyümölcsözőnek) bizonyult, ugyanis a plátón való másfél órás tartózkodásom ideje alatt ipari mennyiségű banánt sikerült felzabálnom. Mivel Angkor Wat templomairól nagyjából még két-három beszámolót lehetne írni a teljesség igénye nélkül, legyen elég annyi, hogy ez a világ legnagyobb vallási épületegyüttese, aminek megtekintésére sajnos csak három napot tudtam szánni. Az Angkorba igyekvők legnagyobb része a templomoktól mintegy 10 km-re lévő Siem Riep városkában száll meg, ami így az ország talán legforgalmasabb helyévé vált az elmúlt néhány évben. Voltaképpen csupán egy hotellel és bárokkal telezsúfolt faluról beszélhetünk, ami „*apró Bangkok*” módjára pezseg az év minden napján. Na, itt igazán érdemes youth hostelben megszállni (ami egyébként is buli), mert a bambuszból és trópusi fákból durván ácsolt tetőtéraszokon a világ minden nemzetének képviselői esténként egymást ölelgetve, billiárdozva-csocsózva, sztorizgatva merülnek el a klasszikus traveller „*imádunk mindenkit, aki a világon van*” életérzésben. Ilyen körülmények között az embernek nemhogy lehetősége, de kedve sincs igazán aludni, pedig a szállásra nem lehet panasz: olcsó és tönkretételtenül egy-

szérű, mégis tiszta. Az átlag fekvőhelyek 1 dollárba kerülnek, ezért egy kb. 10 méter hosszú derékmagas bambusz „teraszon” alhatunk, ami egy egyszerű tető alatt van, rajta sorban egymás mellett matracok és lópokrócok. A baldachinként ráomló szúnyogháló pedig lightos kolonial hangulatot kölcsönöz. A helység puritán báját a fürdőszobaként funkcionáló gyékény-szőnyeggel eltakart kerti csap teszi teljessé.

A városból kismillió lehetőség van eljutni a templomokig, a rendszeres buszjárártól kezdve a taxisokon át egészen a TukTuk hintók özönéig. Jőmagam a „szegény ember vízzel főz”, „ésszel él a magyar” és hasonló frázisok szellemében egy biciklit béreltem egy napra 2 dollárért, ami a TukTuk-kal való templomnézés 25-30 dolláros árához képest nevetséges. Bár megértem, ha nem mindenkinek jön be, hogy egész nap az 50 fokban tekerjen egyik templomtól a másikig, sűrű „úú, itt van egy rövidebb út!” felkiáltásokkal vágva át az épületek közötti dzsungelen. Merthogy hajdanán az összes templomromot (kb. 100 négyzetkilométernyi területről beszélünk) a dzsungelből vakarták ki, ezért sok helyen még mindig ősi faóriások meredeznek az épületek közepén áttörve a kupolát, indák szővik keresztül-kasul az elhagyott szoboróriásokat. Mesebeli látvány, nem véletlenül volt (és lesz is) sok filmforgatás helyszíne, többek között a *Tomb Raider* nagy részét is itt vették fel. Ha ehhez még hozzávesszük, hogy a turisták által látogatott, nagyjából megtisztított rész az eredeti komplexumnak a 10%-át sem teszi ki, érthető, hogy a három nap édeskevé, még a felületes nézelődéshez is.

Sajnos nem lehet állandóan egy helyben dekkolni, annál is inkább, mivel Kambodzsának tengerpartja is van, nem is akármilyen. A klasszik képeslapgiccs „*di Caprio-s*” parti helyektől a vadregényes, sziklás, elhagyott csodáig. Lévéen Angkor északon, az ország legnevesebb tengerparti városkája, Sihanouk ville pedig délen található, volt némi időm képet kapni a „köztes” területekről is, bár leginkább a vidék gasztronómiájával való beható ismerkedés jellemezte utam ezen részét. Aki érez magában kalandvágyat és dül benne a konyhaművészet vadhajtatásai iránti olthatatlan kíváncsiság, annak

Aki érez magában kalandvágyat és dül benne a konyhaművészet vadhajtatásai iránti olthatatlan kíváncsiság, annak bizony van mit az ing alá gyúrni odakinn: békák gyömbéres töltelékkel, csípős szószban ázó grillezett pókok, ropogósra sült szöcskék, sáskák, pácolt pondrócskák, minden, ami szem-szájnak ingere...hakunamatata.

bizony van mit az ing alá gyúrni odakinn: békák gyömbéres töltelékkel, csípős szószban ázó grillezett pókok, ropogósra sült szöcskék, sáskák, pácolt pondrócskák, minden, ami szem-szájnak ingere...hakunamatata. Jőmagam valószínűleg

minden, az országban fellelhető, utolérhető, lebirkózható és legálisan fogyasztható élőlényt megkóstoltam, és el kell mondanom, hogy kifejezetten finomak voltak. Ráadásul, mint minden az országban, olyan olcsón, hogy szinte ők fizettek érte. A tengerparton aztán az eddigi bulizások és henyélések kipihenése végett egy kisebb lélegzétvételű lazítást iktattam be: hajnalig tartó billiárdozások (itt mindenki sörben fogad), buli buli hátán, napágyakban fetrengés a parton (életemben ennyi rákot nem ettem még), majd fájó

szívvel (és fejjel) visszaindultam a fővárosba.

Nincs mese, cirka három hét után az ország elhagyására kényszerültem, bár megfordult a fejemben, hogy nem szálllok gépre, aztán majd csak lesz valahogy. Ezt azonban már nem volt bátorságom kivitelezni, úgyhogy a reptér mellett elkapott mozgó büfésnél búcsúképpen legurított csípős szárny+helyi sör kombó után gyorsan be is csekkoltam.

Természetesen már a visszaúton elhatározásom érelődött a valamikori visszatérésem gondolata. Túl szép, túl eredeti és túl érintetlen ez az ország ahhoz, hogy csak úgy futólag átszaladjunk rajta. Ahogy a sihanouk villei youth hostelem falán is írták:

„You may check out, but you never leave.”

Csorba Máté

FELKÉSZÜLÉS A LEHETETLENRE

VIZSGAIDŐSZAK ELŐTTI PÁNIKHANGULAT OLDENBURGBAN

Érdeklődve figyelem az utóbbi időszak facebook-on zajló eseményeit és posztjait, tekintve, hogy otthon már elkezdődött, és valószínűleg véget is ért a vizsgaidőszak. Tájékozódtam a legnehezebben teljesíthető tantárgyakról, a szokásos professzori szeszélyességről és persze jól szórakozom a véget nem érő mém-sorozatokon.

Itt a vizsgaidőszak február 11-én kezdődik, úgyhogy mikor ezt a cikket olvassátok, épp nyakig benne leszek a krumplopürében. A legtöbb tárgyat hálísten elintézhetem „csupán” egy prezentáció és egy házi dolgozat összesített eredményével, de ezek épp most készülnek a fejemre nőni.

Múlt héten kezdődött a pánikhangulat, és reggel 8-tól éjfélig tömve van a könyvtár. Persze mindenki dolgozni akar, de senkinek sem megy. Az Erasmus-programokat folyamatosan mondják vissza a jelentkezők, mert egyes szakokon a vizsgát már januárban megtartják. Tényleg olyan, mintha eljött volna a világvége.

Én személy szerint azzal a 2-3 emberrel tanulok, akiket mára már barátainknak nevezhetek. Igyekszünk egymást motiválni, de az egész valahogy mindig egy kósza kávészünettel végződik, és nem haladunk egy tapodtat sem. Nem azt mondom, hogy halálosan nehéz lenne németül beadandót írni, de azért valljuk be, jóval nehezebb, és tovább tart. Otthon valahogy sosem kellett PowerPoint-os bemutatót tartani, 30 percig beszélni, és a 10 oldalas dolgozat sem volt soha elvárás. Ilyenkor persze nem tudom eldönteni, hogy melyik intézményre panaszkodjak, ezért inkább egyáltalán nem is teszem. Mindkettőnek megvannak az előnyei és a hátrányai.

Hogy valami pozitívumról is megemlékezzek, röviden megemlítem, hogy milyen volt a karácsony. Természetesen el-

sősorban hómentes... Szentestén egy német családnál voltam, a menü szarvas volt almapéppel és céklával. Érdekes kombináció, nem mondom, és a levest, a gazdag sütemény-repertoárt is hiányoltam. Szerencsére én magam sütöttem kétfélt, úgyhogy ezzel valamelyest pótoltam a hiányosságokat.

Egyébként teljesen átlagosnak mondható volt az ünnep: itt is esznek, ajándékoznak és zongoráznak, aztán jöhet a családi társasozás.

A szilveszter majdnem kudarcba fulladt, mivel mindenki hazament a szünetre, de végül kaptam egy helyi meghívást, így nagy örömmre belekóstolhattam egy olyan házibuliba, ahol szinte csak 18 évesek voltak. Kicsit furcsán éreztem magam, de gondoltam jobb, mintha otthon ülnék a tv előtt, bár itt szerencsére még a *Sas Kabaré* réme sem fenyegetett.

Abszolút nyugisan teltek az ünnepek, bár a város ez idő alatt teljesen más arcát mutatta. Amikor nincs egyetem, akkor alig vannak emberek az utcán, nincsenek bulik, nincsen voltaképpen semmi. Nagy volt az öröm, amikor január elején visszazárlingóztak a barátaim, úgyhogy volt néhány „Welcome-party”, de aztán valamiért mindenkin úrrá lett a vizsgáktól való rettegés és a bulik száma valahogy vészesen csökkenni kezdett.

Most is ilyen állapotok uralkodnak, és ki tudja, átmegyünk-e az összes tárgyból, vagy csak annyit profitáltunk az egészből, hogy jól megtanultunk németül?!

Nektek mindenesetre kellemes szorgalmi időszakot kívánok, és élvezzék, hogy túl vagytok a nehezezen – egy időre.

Liebe Grüße,

Zazi

POLITIKA ÉS PSZICHOLÓGIA KÖZÖTT

ALASDAIR MACINTYRE: AZ ETIKA RÖVID TÖRTÉNETE (TYPOTEX, 2012)

A tanterv megpillantásakor talán sokan csodálkoznak, miért tanítanak szociológia szakon filozófiát. Néhány örök szkeptikusnál ez a kétely a kurzus elvégzése után sem csillapodik. Nekik ajánlanám ezt a könyvkritikát.

Az etika, az erkölcsiség mibenlétét a felszólító mód és a kell igével bevezetett kijelentés közti különbséggel érzékeltethetjük a legjobban. Egyszerű felszólítás esetén a két cselekvő viszonya kerül figyelmünk középpontjába: megteszel valamit, mert én kértem tőled, mert hatalmam van feletted, mert tartozol nekem, mert megsajnálsz, vagy mert le akarsz kötelezni

Ezzel szemben, amikor azt mondom, valamit meg kell tenned, mindig egy tágabb entitás tagjaként utalok rád. Meg kell tenned valamit mint jó apának, anyának, autószerelőnek;

Alasdair MacIntyre

mint jó magyarnak, mint jó embernek; mint olyanvalakinek, aki egy általánosítható helyzetben találja magát, vagy egy általános célt, eszményt követ. Az etika kulcsfogalma tehát a jó, melyet az erkölcsfilozófusok többsége egyaránt alkalmaz az egyén belső, pszichés folyamataira és a politikai közösség funkcionálására, e kettő között

igen gyakran közvetlen kapcsolatot tételezve. Az etika történetét az ókortól napjainkig olyan alapkérdések kísérik végig, mint hogy egy cselekedet megítélésekor a szándékra vagy a következményekre, a determinisztikus vagy a választáson múló tényezőkre koncentráljunk-e. A történelem során sokan elhítték, hogy végső megoldást találtak e problémákra, ám azok újra felmerültek, az etika története töretlenül folytatódott, és minden valószínűség szerint a jövőben is folytatódni fog.

Alasdair MacIntyre erkölcsfilozófiájának újdonsága, hogy tárgya ezen történetiségét nemcsak beépíti elméletébe, de egyenesen annak központi elemévé teszi. Az erkölcsi fogal-

mak, rendszerek és gyakorlatok változatosságából azt a következtetést vonja le, hogy azok nem képesek univerzálisan érvényes megoldásokat nyújtani, csupán saját társadalmuk feszültségeit fejezik ki. Az erkölcsi gondolkodásban MacIntyre

szerint az individualizáció folyamata okozta a legnagyobb átalakulást. Platón és Arisztotelész még magától értetődőnek tartotta a társadalom hierarchikus szervezettségét, így az erényes élet a pozíciónak, a társadalmi szerepkészletnek megfelelő életvitellel volt egyenlő. Az erkölcsileg helyes élet és a boldogság ebben a gondolkodási tradícióban egybeesett. Az erények gyakorlása és a boldogság elérése közötti kapocs a középkorban lazult meg, a keresztény vallás úgy állította helyre ezt a kötelékét, hogy az erényes élet beteljesülését a halál utáni időpontra tolta ki. A felvilágosodással ez az utolsó vigasz is odalett, az egyén egyértelmű társadalmi és metafizikai meghatározottságaiból kiragadva olyan általános érvényű normákat keresett, melyek paradigmatisuk példája kétségteljesen a kanti kategorikus imperatívusz. A történetet azonban még Kantnak sem sikerült lezárnia, modern erkölcsfilozófiák azóta is születnek és születnek, és MacIntyre érve a társadalmi kontextus meghatározó szerepéről végső soron saját könyvére is áll: az erkölcsi rendszerek leküzdhetetlen pluralitását hirdető mű aligha jöhetett volna létre más korban, mint amely megtapasztalta az egyetlen végső igazságban való hit pusztító túlkapasait.

Az etika rövid története nem pusztá rekonstrukció, MacIntyre gyakran metsző kritikával illeti a különböző elméleteket, különösen a természeti állapot és a természetes szükségletek koncepcióját, valamint az ebből fakadó szerződéselméleteket (MacIntyre szerint a szerződéses kötöttség előfeltételezi bizonyos közös normák, azaz a társadalom létét). Az egyetlen fájó pont, hogy a két háború hatására felvetődő legújabb kori etikai problémák csak néhány utalás erejéig jelennek meg a könyvben. Emellett a kissé dőcögős fordítás és a görög kifejezések meglehetősen nagyvonalú kezelése okozhat fejtörést az olvasónak.

Sid

WELCOME TO THE JUNGLE, SLASH

Neked mi jut eszedbe egy cilinderről, egy üveg Jackről és egy Les Paul gitárról? Amennyiben Slash, úgy azt hiszem, megnyugodhatsz, nem maradtál le semmi fontos dologról zenei téren, és az ízlésed is jónak mondható (már amennyiben szereted is). Ha viszont valaki másra gondoltál, például Justin Bieberre, akkor van egy nagyon rossz hírem...

Jó, rendben. Nem kell annyira kétségbe esni akkor sem, ha a második kategóriába tartozol, viszont a hiányt minél hamarabb pótolnod kell! A 80-as, 90-es évek legmeghatározóbb rock zenekarából 2006-ban *Axl Rose* tért vissza hozzánk egy botrányos koncert erejéig újraformált csapatával, és most végre Slash is megmutathatja, mire vitte, mióta kiszállt a *Guns N' Roses*ből. Február 7-én Budapesten koncertezik ugyanis bandájával az élő rocklegenda, ami nagy szó, hiszen ilyen utoljára 2005-ben történt, amikor a *Velvet Revolver*el érkezett hozzánk.

Kevés olyan gitárost tudnék most felsorolni, akik olyan nagy hatással lettek volna az emberekre, mint *Slash*. Pályafu-

berek megőrültek érte. *Slash* imidzsépítése nem volt tudatos, ez a lazaság egyszerűen belőle áradt, valószínűleg ennek is köszönhetette azt, hogy ilyen hatalmas tömeget tudott megragadni. Sugároz magából egyfajta rock-életérzést, ami másban nincs meg. Nem csoda hát, hogy *Slash* távozása

után a *Guns N' Roses* jó ideig képtelen volt megtalálni önmagát, hiszen ilyen karakteres gitáros elvesztése hatalmas érvágás egy zenekar életében.

A Gunsból való kiválása és a *Velvet Revolver* pihentetése után *Slash* bejelentette, hogy szólóalbumot csinál, amit 2010-ben már kézhez is kapott a népes rajongótábor. A lemezen minden számot más és más énekesrel vett fel, és minden dal valamelyest igazodik az előadók stílusához. A nagy nevek többek között: *Adam Levine* (*Maroon5*), *Lemmy Kilmister* (*Motörhead*), *Chris Cornell* (*Audioslave*, *Soundgarden*), *Fergie* (*Black Eyed Peas*), *Ozzy Osbourne* (*Black Sabbath*) és még sorolhatnám. Az albumnak hatalmas sikere lett, többen is az

év rocklemezének könyvelték el. Az új, 2012-ben megjelentetett, *Apocalyptic Love* névre keresztelt korongon *Slash* már megállapodott, ami az énekesi posztot illeti, ezen már csak *Myles Kennedy* hallható. A lemezen egyébként már sokkal nyersebb, bluesosabb hangzású dalok szerepelnek, ami *Kennedy*nek is igen jól áll. A zenész állítása szerint nagyon jó együtt dolgozni *Slash*-sel, így az sem meglepő, hogy felröppentek olyan pletykák, melyek szerint *Kennedy* lesz a szünetelő *Velvet Revolver* énekes is. Egyelőre azonban erre vonatkozóan nincsenek bizonyítékok, jelenleg inkább a közös turnéjukra koncentrálnak. A két zenész olyannyira egymásra talált, hogy az addig simán a gitáros nevét viselő projektet

átnevezték *Slash feat. Myles Kennedy and The Conspirators*-re. Hozzánk is természetesen ezzel a felállással érkeznek. A koncert eredetileg a *Pecsá Music Hall*ban lett volna, de látván a hatalmas tömegek érkezését a jegypénztárakhoz, a bulit átszervezték a *Papp László Budapest Sportaréna*ba. Bízunk benne, hogy a fellépés sikeres lesz, és a srácok hamar visszatérnek majd hozzánk, hogy ne kelljen újabb 8 évet várni egy ilyen eseményre, és azok se búsuljanak, akik hozzám hasonlóan lemaradtak a jegyszerzésről.

tását 1985-ben kezdte *Axl Rose*, *Duff McKagan*, *Izzy Stradlin* és *Steven Adler* társaságában, akikkel együtt így kialakult a *Guns N' Roses* klasszikus felállása. Első albumuk, az *Appetite for Destruction* 1987-ben jelent meg, azonnal meghozva számukra a hírnevet. Innentől kezdve a bandának nem volt megállás. Halmozták a sikereket, díjakat. Ezzel együtt minden szem az akkor 22 éves *Saul 'Slash' Hudson*ra szegeződött, aki monumentális szólóival örökre beleírta magát a rocktörténelembe. Nem csinált mást, csak kiment a színpadra egy *Gibson Les Paul* gitárral, cilinderral a fején, cigivel a szájában, és az em-

HOLDÚJÉV FESZTIVÁL

A TÁVOL-KELET EGY NAPRA A MILLENÁRISRA KÖLTÖZIK

2013. február 10-én távol-keleti és magyar művészek, artisták, zenészek, sportolók együtt köszöntik a Kígyó Évét a Holdújév Fesztiválon. A szervezők a legfiatalabbaktól a legidősebbekig minden korosztály számára készülnék izgalmas programokkal. Zhang Wei mesterrel a kalligráfia művészetének világába pillanthatunk be, a gyerekek meséket, mondókákat tanulhatnak, a fesztivál területén többször végigvonul az oroszlántánc, megismerkedhetünk a kínai teakultúrával és a távol-kelet különleges ízvilágával. Mindemellett fotó-, és népművészeti kiállítások, interaktív kulturális programok, tradicionális kínai orvoslás, kung-fu kupa, gó és ping-pong bajnokok várják az érdeklődőket.

A fesztivál csúcspontjaként a világhírű *GuangXi Akrobatikus Társulat* feledhetetlen színpadi produkcióval érkezik a Millenárisra. A nap házigazdája Simon Adrienn és Jáksó László.

Az Európai Integrációs Alap támogatásával, a Szubjektív Értékek Alapítvány és a Kínai Művészeti Központ szervezésében megvalósuló rendezvény egyedisége, hogy talán ez az első olyan alkalom, amikor a Magyarországon működő, Kínával, és a Távol-Kelettel foglalkozó civil-, kulturális- és művészeti szervezetek, intézmények ilyen nagyszabású kulturális programot valósítanak meg közösen. A szervezők célja, hogy a színes programokkal közelebb hozzák a távol-keleti kultúrát.

„A Holdújév Fesztivállal nem tiltok célunk hagyományt teremteni. Biztos vagyok benne, hogy a résztvevő szervezetek és művészek közreműködésével felejthetetlen napot szerzünk a látogatóinknak. A szórakoztatás mellett azonban szeretnénk felhívni a közönség figyelmét a kulturális sokszínűsége, és jobban megismertetni a magyar társadalmat a migráns közösségekkel.” – mondta el Lőrincz Marcell, a Szubjektív Értékek Alapítvány elnöke.

A Holdújév Fesztiválon a legfontosabb célunk a közös ünneplés, így szívből köszönöm a közreműködő szervezetek részvételét. Valóban minden korosztály számára, 1-től 99 éves korig készülünk programokkal.

A zenei sokszínűség jegyében a nagyszínpadon fellépnek Ágoston Béla zenei formációi, a Magyar Kínai Zenekar. Az előadóteremben sinológusok és Távol-Kelet szakértők váltják egymást, akikről magyar és kínai kultuszokról, hagyományos gyógyászatról, ázsiai kajakos kalandokról is hallhatunk.

A tematikus programhelyszínek egész nap játékokkal, nyereményekkel, kulturális és sportprogramokkal várják a résztvevőket. A vállalkozó kedvűek összemérhetik tudásukat Pocsai Rita kétszeres és Mérő Csaba tízszeres magyar gó bajnokokkal; a ping-pong asztaloknál pedig Wei Jin Qiu mester, valamint Varga Zoltán Európa bajnok asztaliteniszező várja a kihívókat.

A harcművészet szerelmei a különböző stílusok és iskolák bemutatói mellett közös gyakorláson is részt vehetnek. Az esti gálára pedig 35 művész érkezik Kína GuangXi tartományából, hogy elkápráztassa a közönséget – adott ízelítőt a programokból Cserkész Gábor, a Kínai Művészeti Központ elnöke.

„A holdújév a legjelentősebb távol-keleti ünnep. Rendkívül fontosnak tartjuk az európai és ázsiai emberek üzleti, kulturális háttérének kölcsönös megismerését, nemcsak azért, mert szívügyünk a keleti kultúra, hanem mert egyre inkább válik a nyugati világ alapvető műveltségének részévé is.” – nyilatkozta Rudolf Riedl, az idén 10 éves Asia Center, a fesztivál kiemelt támogatójának ügyvezető igazgatója.

A Holdújév fesztiválon bemutatkoznak továbbá a kínai kultúrával és nyelvoktatással foglalkozó szervezetek és oktatási intézmények, de a szervezők könyvbemutatókkal, és a távol-keleti konyha remekeivel is készülnek.

A programok 2013. február 10-én, vasárnap 10.00 órától kezdődnek a Millenáris Park B csarnokában.

Részletes információ a www.facebook.com/holdujev oldalon olvashatók. A belépés minden programra ingyenes.

A Fesztivál kulturális programjaiban a Kínai Művészeti Központ, az Asia Center, a Magyar Chan Wu Szövetség és tagszervezetei, az Antall József Tudásközpont, a Budapesti Corvinus Egyetem Kína Központ, az ELTE Konfuciusz Intézet, a Kínai Kalligráfia és Festészeti Iskola, a Rizspalánta Óvoda, a Szegedi Tudományegyetem Konfuciusz Intézet, az Érdi Shaolin Wushu és Sportakrobatika SE, a Magyar-Kínai Asztalitenisz Klub, a Dr. Chen Patika, a Central European TCM Association, a harcosok.com, az azsiaport.hu, a Magyar Tradicionális Kungfu és WuShu Szakszövetség és tagszervezetei, a GuangXi Akrobatikus Társulat, valamint a Xin DaoBao - Új Szemle működik közre.

Általános Testnevelés az ELTE-n!

Szeretnél bevinni az óráid közé egy kis testmozgást?

Érdekes kurzust keresel? Nem tudod mit válassz? **A legjobb döntés a SPORT!!!**

Élj a lehetőséggel!

Most széles körben választhatsz az ELTE általános testnevelés kurzusai közül.

Oktatóink színvonalas és vidám hangulatú edzéseket kínálnak az ELTE összes hallgatójának!

Több mint 30 óra közül választhatsz!

Írany a **NEPTUN**, a kód **VTN**!

VÁLASZTHATÓ SPORTÁGAK:

Aerobik; Cheerleading; Futsal; Sakk; Természetjárás; TRX; Hastánc; Kezdő futás; Kerékpártúra; Gyu-ryu karate;

Kézilabda – férfi és női; Női foci; Speedminton;

Aikido; Muay thai; Kezdő Futás; Funkcionális Tréning; Evezés; Kosárlabda; Spinning; Tollaslabda; Baseball; Floorball; Lacrosse; Asztalitenisz; Zenés gimnasztika; Úszás; Triatlon; Röplabda; Kung-fu; Észak-európai táncok

Bővebb info: Facebook - ELTE Testnevelés Kurzusok;

<http://www.facebook.com/pages/ELTE-Testnevel%C3%A9s-kurzusok/467021423364665>

ELTE-BEAC Sportiroda, ELTE PPK ESI iroda

Telefon: 061-209-06-17;

E-mail: info@beac.elte.hu

SPORTOLJ KREDITÉRT

VÁLASZ TÖBB MINT 30 SPORT KÖZÜL!

LÉPJ BE A NEPTUNBA ÉS VTN KÓDDAL KERESD AZ ÓRÁKAT!

JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ FEBR. 15.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓÉRT KERESD A BEAC VAGY PPK ESI IRODÁJÁT!
 ELÉRHETŐSÉG: 061-209-0617 ; info@beac.elte.hu
 facebook | elérhetőség: ELTE Testnevelés kurzusok